

Stortinget

Stortingets administrasjon Årsrapport 2015

1. LEDERS BERETNING

Fjoråret var et hektisk politisk år på Stortinget. Politikens raske og uforutsigbare dynamikk får umiddelbare konsekvenser for mange ulike enheter i Stortingets administrasjon. Vår oppgave er i første rekke å bistå representantene slik at de kan konsentrere seg om sitt politiske verv. Vi er derfor opptatt av å utvikle og videreutvikle de administrative støttefunksjonene slik at de møter representantenes behov best mulig. Etableringen av et eget stortingstorg med de mest etterspurte tjenestene lett tilgjengelig samt innføringen av nytt mobilt kontor har vært tiltak i denne sammenheng. Jeg vil gjerne benytte anledningen til å takke alle ansatte for innsatsen gjennom året – sammen har dyktige medarbeidere fått den parlamentariske hverdagen til å flyte slik den skal og bør gjøre.

Stortingets administrasjon er i stadig endring. I 2015 opprettet vi to nye avdelinger: kommunikasjonsavdelingen og IT-avdelingen. De nye avdelingene er en konsekvens av de mål vi har satt oss i virksomhetsstrategien, og de behov vi ser omverden stiller til oss. I 2015 ble også eiendoms-, sikkerhets- og serviceavdelingen (ESS) etablert. Denne avdelingen erstatter den tidligere drifts- og serviceavdelingen, med unntak av IKT-seksjonen som er blitt ny IT-avdeling. ESS er tilført sikkerhetsseksjonen og seksjon for intern service i tillegg til kafeteriaseksjonen. Det ble i slutten av 2015 fattet beslutning om at ansvar for eiendomsforvaltning overføres fra forvaltningsavdelingen til ESS.

Av de mer omfattende prosjektene har ombyggingen av Prinsens gate 26 fortsatt høyeste prioritet. Dette er egentlig tre selvstendige og svært komplekse prosjekter, hvor vi i tillegg til å rehabilitere selve Prinsens gate også bygger et nytt post- og varemottak under Wessels plass og en lang tilførselstunell til garasjen. Rehabiliteringen vil gi oss mange flere kontorer enn vi hadde før, en helt ny møteromsavdeling, nye funksjonelle kjellerarealer og en bedre sikkerhet ved adkomst og varelevering i garasjen.

I 2015 så vi opp mot 300 ulike demonstrasjoner og markeringer finne sted på Eidsvoll's plass utenfor Stortinget. Antall arrangementer inne i Stortinget er også stadig økende. Partigruppene og enkeltrepresentanter står for de aller fleste av dem, men administrasjonen har også ansvar for mange ulike arrangementer. I 2015 har vi bl.a. markert 75-årsdagen for 9. april, hatt seminarer om riksrett og ytringsfrihet, avholdt kurs for lærere i stortingskunnskap og ikke minst huset Sametingets plenumssesjon for første gang i historien.

Antall arrangementer i og utenfor huset er økende, og publikum inviteres inn i større grad enn før. Dette er en ønsket utvikling. Eidsvoll's plass og stortingsbygningen er arenaer med stor symbolsk betydning. Vi ønsker at vår folkevalgte nasjonalforsamling skal være så åpen som mulig. Samtidig må vi erkjenne at verden kommer stadig tettere på. Som i 2014 har sikkerhetsspørsmål fått mye oppmerksomhet også i 2015. Med ombygging av resepsjonen på Løvebakken har behovet for bevæpnet politi utenfor bygningen i det daglige falt bort. Prosjektet har sørget for bedre sikkerhet, god funksjonalitet og bevaring av rommets egenart. Det har vært et krevende arbeid, som ble gjennomført på kort tid.

2016 vil stå i bygningsjubileets tegn. Vi tyvstartet jubileet med å feire stortingsløvenes bursdag 5. desember i fjor, og vil fortsette med å invitere til flere arrangementer for å markere at landets viktigste hus fyller 150 år. Vi håper og tror at dette vil styrke interessen for Stortinget som Norges demokratiske hjerte.

Direktør

INNHold

1. Leders beretning	3
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
2.1 Omtale av organisasjonen	9
2.1.1 Ny organisering av Stortingets administrasjon	9
2.2 Utvalgte nøkkeltall	10
3. Årets aktiviteter og resultater	13
3.1 Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid	13
3.1.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)	13
3.1.2 Delmål: En sikker digital dokumentflyt	14
3.1.3 Delmål: Stortinget vitalisert som politisk debattarena	14
3.1.4 Delmål: Nye kunnskapsbaserte tjenester i det parlamentariske arbeidet	18
3.1.5 Delmål: Ivareta parlamentariske prosesser gjennom moderne digitale kommunikasjonsløsninger	18
3.1.6 Øvrig måloppnåelse	19
3.2.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)	25
3.2.2 Delmål: Stortinget.no og nettstedets ulike kommunikasjonstjenester er de foretrukne, interaktive kanalene for kunnskap om folkestyret	25
3.2.3 Delmål: Inspirerende og engasjerende tilbud til gjester og besøkende	27
3.2.4 Delmål: Forberede framtidens formidling av folkestyret	34
3.2.5 Øvrig måloppnåelse	34
3.3 Hovedmål: Smart representantservice	36
3.3.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)	36
3.3.2 Delmål: Stortingstorget – et supplement til Løveporten – hvor representantene får «alle» relevante tjenester på ett sted	36
3.3.3 Delmål: Enkle, brukervennlige verktøy og digitale løsninger	38
3.3.4 Øvrig måloppnåelse	39
3.4 Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene	45
3.4.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)	45
3.4.2 Delmål: Stortingets bygninger og boliger gir trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet	45
3.4.3 Delmål: God kombinasjon av historiske elementer og moderne norsk design og kunst	48
3.5 Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø	49
3.5.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)	49
3.5.2 Tydelig lederstruktur og effektive arbeidsmåter	49

3.5.3 Tydelige roller og ansvar: alle ansatte vet hva som forventes av dem og hvilken myndighet de har	50
3.5.4 Målrettet kompetanseutvikling: Riktig kompetanse på riktig sted	51
3.5.5 Brukervennlige verktøy og digitale løsninger forenkler arbeidshverdagen	51
3.5.6 Kommunikasjonsplan som sikrer god kommunikasjonsflyt internt og eksternt	52
3.5.7 Et arbeidsmiljø preget av samhold, kunnskapsdeling og god kultur for tilbakemelding	52
3.5.8 Ansatte som etterlever Stortingets verdigrunnlag og etiske retningslinjer	53
3.5.9 Øvrig måloppnåelse	53
4 Styring og kontroll i virksomheten	60
4.1 Kort tilstandsrapportering om styring og kontroll.	60
4.1.1 Intern styring og kontroll	60
4.1.2 Sikkerhet og beredskap	61
4.1.3 IKT-sikkerhet	61
4.2 Øvrige forhold knyttet til styring og kontroll	61
5. Vurdering av framtidsutsikter	62
5.1 Samfunnsoppdraget	62
5.3 Mål- og resultatoppnåelse	63
6. Årsregnskap.....	64
6.1 Ledelseskommentar.....	64
6.2 Prinsippnote	66
6.3 Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter	67
6.4 Oppstilling av artskontorrapportering m/noter	68

2. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Stortingets visjon er «Et levende folkestyre». Et folkestyre skal både bevare og fornye. Det skal bevare fordi det danner rammen for vårt fellesskap og fornye fordi det aldri må miste sin aktualitet. Men først og fremst må et folkestyre være levende.

Virksomhetens strategi er delt inn i fire hovedsatsingsområder som gjelder for strategiperioden 2014–2018. I tillegg er det et mål som er relatert til interne organisatoriske forhold:

Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid

- En sikker digital dokumentflyt
- Stortinget vitalisert som politisk debattarena
- Nye kunnskapsbaserte tjenester i det parlamentariske arbeidet
- Ivareta parlamentariske prosesser gjennom moderne digitale kommunikasjonsløsninger

Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

- Stortinget.no og nettstedets ulike kommunikasjonstjenester er de foretrukne, interaktive kanalene for kunnskap om folkestyret
- Inspirerende og engasjerende tilbud til gjester og besøkende
- Forberede framtidens formidling av folkestyret

Hovedmål: Smart representantservice

- Stortingstorget – et supplement til Løveporten – hvor representantene får «alle» relevante tjenester på ett sted
- Enkle, brukervennlige verktøy og digitale løsninger

Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene

- Stortingets bygninger og boliger gir trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet
- God kombinasjon av historiske elementer og moderne norsk design og kunst

Mål om organisasjonsutvikling: Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø

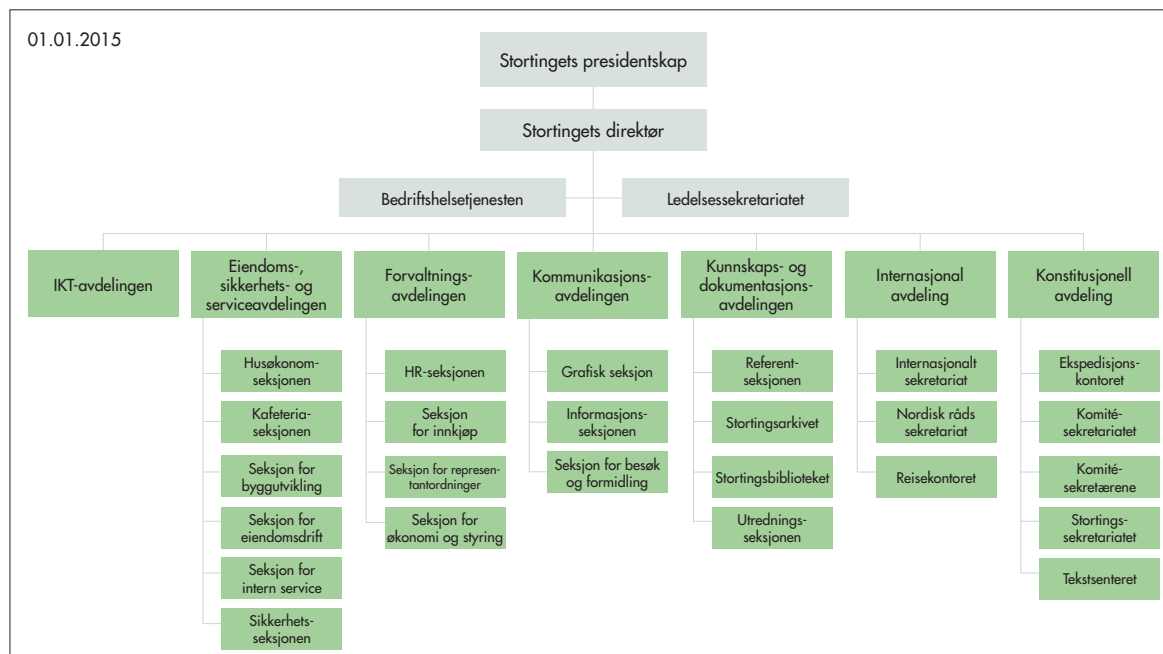
- Tydelig lederstruktur og effektive arbeidsmåter
- Tydelige roller og ansvar: Alle ansatte vet hva som forventes av dem og hvilken myndighet de har
- Målrettet kompetanseutvikling: Riktig kompetanse på riktig sted
- Brukervennlige verktøy og digitale løsninger som forenkler arbeidshverdagen
- Kommunikasjonsplan som sikrer god kommunikasjonsflyt internt og eksternt
- Et arbeidsmiljø preget av samhold, kunnskapsdeling og god kultur for tilbakemelding
- Ansatte som etterlever Stortingets verdigrunnlag og etiske retningslinjer

Stortingets administrasjon står i årene framover overfor krevende utfordringer med nye sikkerhetstrusler, en omfattende rehabilitering av Prinsens gate 26 og økende krav til service, fleksibilitet og profesjonalitet i det parlamentariske og administrative arbeidet.

God virksomhetsstyring er et viktig ledd i god planlegging og styring av de mange prosjektene som til enhver tid pågår i Stortinget. Ny kommunikasjonsstrategi, HR-strategi, IT-strategi og hensiktsmessig organisering av tjenestene, gjør Stortingets administrasjon godt rustet til å møte framtidige utfordringer.

2.1 Omtale av organisasjonen

Organisasjonskart

Figur 1: Organisasjonskart.

2.1.1 Ny organisering av Stortingets administrasjon

Høsten 2014 ble det gjennomført en organisasjonsgjennomgang som ledet til en ny organisering av administrasjonen fra 1. januar 2015. Organisasjonsendringene skal bidra til at administrasjonen når de strategiske målene. Hovedgrepene i endringen er at det er opprettet to nye avdelinger – kommunikasjonsavdelingen og IT-avdelingen. Dette har også medført endringer i oppgavene i de andre avdelingene i administrasjonen. Noen avdelinger har derfor fått nytt navn. Fra 1. januar 2015 består administrasjonen av følgende avdelinger:

Konstitusjonell avdeling

Det er ikke gjennomført noen formelle endringer i konstitusjonell avdeling som følge av ny organisering.

Kommunikasjonsavdelingen

Det er opprettet en kommunikasjonsavdeling der informasjonsseksjonen, seksjon for besøk og formidling, grafisk seksjon og kommunikasjonsressurser fra ledelsessekretariatet inngår. I løpet av 2015 er det arbeidet med organiseringen av avdelingen, slik at den per 31. desember 2015 består av: grafisk seksjon, seksjon for besøk og formidling, seksjon for digital kommunikasjon og seksjon for presse og samfunnskontakt.

IT-avdelingen

Det ble i 2014 besluttet å skille ut IT-området fra drifts- og serviceavdelingen og etablere en egen avdeling med ansvar for IT. I løpet av juni måned 2015 ble det vedtatt en ny organisering av avdelingen med følgende seksjoner: seksjon for driftstjenester, seksjon for brukertjenester, seksjon for prosjekt- og prosessstyring og seksjon for utviklingstjenester. Det er videre etablert støttefunksjoner i stab til avdelingssjef. Ny avdelingsstruktur blir operativ fra og med 1. februar 2016.

Forvaltningsavdelingen

Forvaltningsavdelingen består av HR-seksjonen, seksjon for innkjøp, seksjon for representantordninger og seksjon for økonomi og styring. Fra 1. oktober 2015 ble kafeteriaseksjonen overført fra forvaltningsavdelingen til eiendoms-, sikkerhets- og serviceavdelingen.

Eiendoms-, sikkerhets- og serviceavdelingen

Den tidligere drifts- og serviceavdelingen har fått navnet eiendoms-, sikkerhets- og serviceavdelingen (ESS-avdelingen). Avdelingen består av seksjon for eiendomsdrift, seksjon for byggutvikling, sikkerhetsseksjonen, husøkonomseksjonen og seksjon for intern service. Det er ansatt en servicesjef i avdelingen. Servicesjefen skal arbeide spesielt med planlegging og gjennomføring av utviklingsoppgaver, samt utvikle arbeidsmetoder for å møte eksisterende og fremtidige forventninger til servicegrad og kvalitetsnivå innenfor serviceområdet. Fra 1. oktober 2015 ble også kafeteriaseksjonen overført til ESS-avdelingen fra forvaltningsavdelingen. Det er videre besluttet at ansvaret for eiendomsforvaltning overføres fra forvaltningsavdelingen til eiendoms-, sikkerhets- og serviceavdelingen.

Kunnskaps- og dokumentasjonsavdelingen

Den tidligere informasjons- og dokumentasjonsavdelingen har fått nytt navn – kunnskaps- og dokumentasjonsavdelingen. Avdelingen består av stortingsbiblioteket, stortingsarkivet, referentseksjonen og utredningsseksjonen.

Internasjonal avdeling

For å utnytte ressursene i avdelingen bedre, styrke medarbeiderne og øke fleksibilitet for å gi representantene best mulig støtte i arbeidet med internasjonale spørsmål, er det foretatt en ny organisering av internasjonal avdeling. Internasjonalt sekretariat og Nordisk råds sekretariat er slått sammen under navnet internasjonal avdeling. Det er etablert en ledergruppe bestående av avdelingssjefen og to seksjonsledere. Seksjonslederne er likestilte, begge med faglig ansvar og personalansvar. Sekretariatet for utenriks- og forsvarskomiteen består, i tett kontakt og samarbeid med avdelingen. Reisekontoret består som en del av avdelingen.

2.2 Utvalgte nøkkeltall

Budsjett og regnskap per kapitelpost

Tall i 1000

Post	Samlet tildeling 2015	Regnskap 2015
01 Driftsutgifter	903 137	848 958
45 Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold	414 931	353 657
70 Tilskudd til stortingsgruppene	172 100	172 071
72 Tilskudd til Nobelinstituttets bibliotek	1 500	1 500
73 Kontingenter internasjonal delegasjoner	14 300	14 303
74 Reisetilskudd til skoler	3 500	3 499

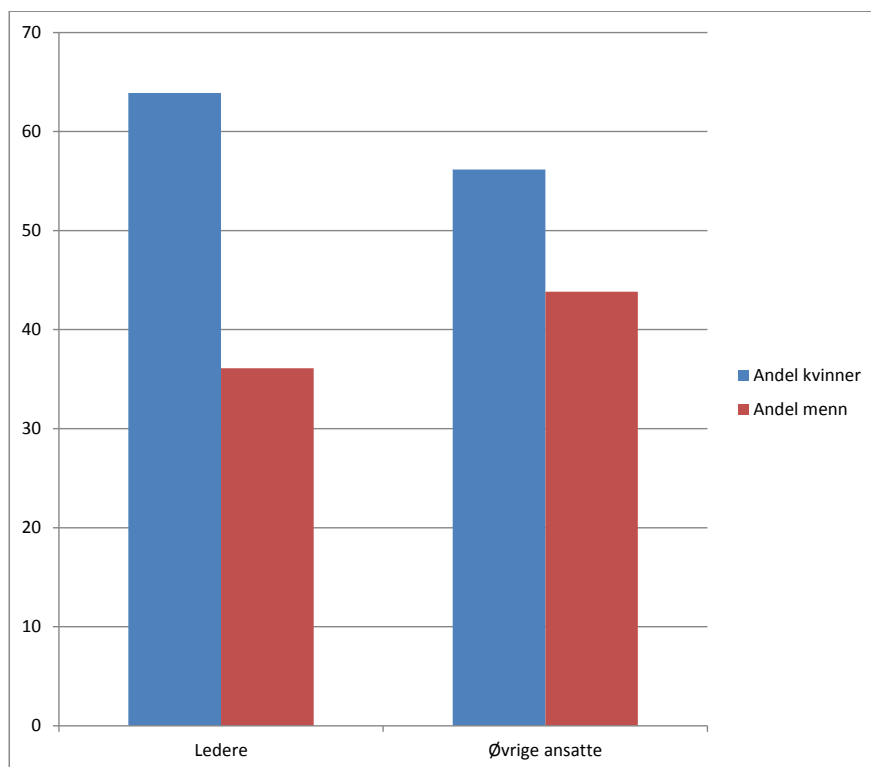
Tabell 1: Budsjett og regnskap 2015.

Driftsutgiftene (post 01) viser et mindreforbruk på kr 54,2 mill. Avviket skyldes mindre personalutgifter enn avsatt i budsjettet, lavere arrangementsutgifter og mindreforbruk på eksterne tjenester knyttet til store prosjekter som har blitt nedskalert eller forskjøvet.

For post 45 er avviket knyttet til noen forsinkelser på store oppgraderingsprosjekter og derav forskjøvet betalingstidspunkt

Årsverk

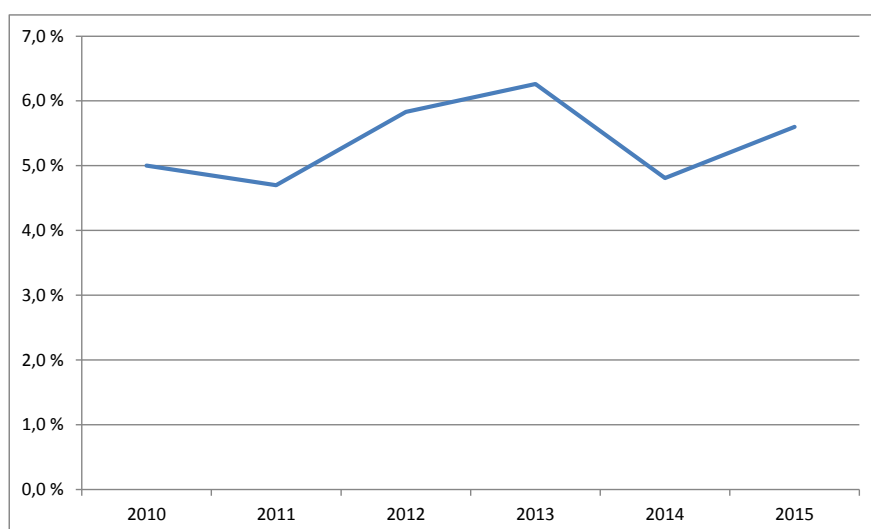
Antallet årsverk i bruk har økt fra 460 i 2014 til 471 i 2015, inklusive engasjementer, vikarer og ekstrahjelper. Årsverkene er fordelt på 57 prosent kvinner og 43 prosent menn.

Figur 2: Stillingsgrupper fordelt på kjønn.

Sykefravær

Sykefraværet økte noe fra 4,8 prosent i 2014 til 5,6 prosent i 2015. Det skyldes i hovedsak økning i legemeldt fravær.

Figur 3: Sykefravær i Stortingets administrasjon.

Tilsettinger og fratredelser

Det er foretatt 62 tilsettinger – henholdsvis 57 eksternt og 5 internt. Det ble registrert 31 fratredelser – hvorav 12 med alderspensjon eller AFP. Gjennomsnittlig ansettelsestid på 11,8 år viser et nivå omtrent som i 2014. Gjennomsnittsalderen har økt fra 46 til 48 år.

	Tilsettinger			Fratredelser				
År	Intern rekruttering	Ekstern rekruttering	Totalt	Alderspensj.	AFP	Annet	Totalt	Endring
2010	8	33	41	-5	-4	-13	-22	19
2011	4	32	36	-5	-2	-10	-17	19
2012	14	36	50	-4	-10	-9	-23	27
2013	7	55	62	-4	-7	-18	-29	33
2014	8	38	46	-7	-6	-24	-37	9
2015	5	57	62	-7	-5	-19	-31	31

Tabell 2: Tilsettinger og fratredelser i Stortingets administrasjon.

3. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

Innledning

Med utgangspunkt i visjonen om «et levende folkestyre» peker strategidokumentet ut retningen for de viktigste oppgavene Stortingets administrasjon skal løse i strategiperioden 2014–2018. I strategidokumentet står det hvordan administrasjonens arbeidsform og kultur skal kjennetegnes av de fire verdiene hjelpsom, ansvarlig, pålitelig og åpen. Tydelige lederkrav og medarbeiderkrav beskriver hvordan det forventes at alle ansatte bidrar til å etterleve verdiene, slik at Stortingets administrasjon oppfattes som en attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø. Dette er også viktig for å styrke omdømmet til administrasjonen.

De årlige virksomhetsplanene konkretiserer delmål innenfor hvert av hovedsatsingsområdene. Virksomhetsplanene i 2015 inneholder mange oppgaver og prosjekter, hvorav 18 er gjenstand for særskilt interesse fra direktøren og direktørens ledermøte. Alle oppgaver er koblet til delmål i strategidokumentet.

Stortingets administrasjon har i 2015 implementert et nytt system for virksomhetsstyring (Styringsportalen). Alle virksomhetsplaner med tilhørende oppgaver og prosjekter finnes i Styringsportalen. De 18 oppgavene nevnt ovenfor ble i all hovedsak rapportert gjennomført ved utgangen av 2015.

Administrasjonen har gjennom året videreutviklet tjenester og tilbud både for Stortingsrepresentanter, ansatte og eksterne. Det er lagt til rette for digitale arbeidsverktøy og informasjonskilder og gitt opplæring for best mulig og effektiv bruk av ressurser. Målet med utviklingen av den digitale dokumentflyten gjennom skanning, lagring og gjenfinningsmuligheter er å sikre en felles hukommelse av god kvalitet.

Kapittelinnstillingen i årsrapportens kapittel 3 «Årets aktiviteter og resultater» gjenspeiler de fire hovedmålene i strategien og målet relatert til interne organisatoriske forhold. Under hvert hovedmål gjengis først mål fra Prop. 1 S (2014–2015). Rapportering på mål i Prop. 1 S kommenteres under de enkelte delmål i kapittel 3.1–3.5.

3.1 Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid

Kjerneoppgaven for Stortingets administrasjon er å støtte opp under den parlamentariske virksomheten. Dette framgår også av strategiplanen for 2014–2018. Stortingets administrasjon skal organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet og legge til rette for at Stortingsrepresentantene kan ivareta sine verv.

3.1.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)

Administrasjonen skal sikre god kvalitet og kontinuitet i støtta til presidentskapet og representantane gjennom hjelp under saksbehandlinga i plenum, komitear og internasjonalt arbeid.

Ein skal utvikle ein IKT-strategi som støttar målet til verksemda om å vareta parlamentariske prosessar gjennom moderne digitale kommunikasjonsløyser og arbeidsprosessar. Strategien vil gje føringar for vegval og prioriteringar av aktivitetar innanfor strategiperioden 2014–2018.

Nye mobile IKT-løyser skal forenkle tilgangen til informasjon og fremje effektiv kommunikasjon, uavhengig av tid og stad.

I strategiperioden fram til 2018 arbeider administrasjonen for å utvikle tenestene, slik at produksjonen av dokument knytte til den parlamentariske prosessen i Stortinget blir meir effektiv.

I 2015 vil Stortinget arrangere ein NATO-PA konferanse. Presidentskapet sette i 2014 ned eit utval som skal evaluere EOS-utvalget, inkludert rammebetingelsane til EOS-utvalget. Det vil vere seks personar i utvalet og dei skal levere ein sluttrapport innan 15. desember 2015.

3.1.2 Delmål: En sikker digital dokumentflyt

Modernisering av Epos (Elektronisk parlamentarisk saksbehandlingssystem)

Epos skal oppdateres og moderniseres. Arbeidet med å planlegge videreutviklingen av systemet pågikk gjennom hele 2015 gjennom kartlegging og dokumentasjon av parlamentariske prosesser og arbeidsrutiner. I 2016 vil arbeidet med å fornye det parlamentariske saksbehandlingssystemet fortsette.

I 2015 har det pågått et arbeid med å etablere en referansearkitektur for Stortinget i forbindelse med omskrivingen av Epos. De parlamentariske saksbehandlingssystemene modelleres og dokumenteres som ledd i å sikre oversikt og ta helhetlig ansvar for arkitekturen som etter hvert er blitt kompleks. Stortingets IT-arkitekturprinsipper vil basere seg på Difis anbefalinger for «Overordnede IT-arkitekturprinsipper for offentlig sektor» med nødvendige tilpasninger. Arkitekturarbeidet er ikke ferdig og vil fortsette i 2016. Moderniseringsarbeidet av Epos vil bli gjennomført trinnvis over noen år.

Nye maler for produksjon av stortingsdokumenter

Det ble i 2015 utviklet nye maler for produksjon av innstillinger og referater. Overordnet målsetning med prosjektet er å få bedre kontroll over dokumentproduksjonen. En strammere underliggende struktur og nye arbeidsrutiner skal legge til rette for bedre kvalitet gjennom hele produksjonslinjen og større fleksibilitet når det gjelder innkjøp av eksterne tjenester. I løpet av året ble det besluttet at innføringen må avvenne nødvendig oppgradering av Epos-saksbehandlingssystemet. Det er derfor besluttet at innføring av de nye malene skal skje med virkning fra 1. oktober 2016.

Gjennomgang av rutiner og saksflyt basert på elektronisk saksbehandling

I 2015 ble det arbeidet med utvikling av saksflyt med basis i det elektroniske saksbehandlingssystemet ePhorte. I forbindelse med dette er det etablert løsning med digital signatur på interne dokumenter. Det ble innført et felles postmottak for både elektronisk post og papirbasert post. Denne tjenesten er lagt til doksenteret i stortingsarkivet.

3.1.3 Delmål: Stortinget vitalisert som politisk debattarena

Tilgang til kunnskap er en nødvendig forutsetning for politisk arbeid. Den kunnskapen representantene har tilgang til gjennom stortingsarkivet, stortingsbiblioteket og utredningsseksjonen bidrar til at de kan gjøre Stortinget til en vital politisk debattarena.

Initiativdebatter

Fagkomiteene kan i utgangspunktet ikke behandle andre saker enn dem som er blitt oversendt fra Stortinget. I 2013 fikk imidlertid Stortingets forretningsorden inn en ny bestemmelse som åpnet for at komiteene inntil to ganger hver sesjon kan ta initiativ til debatt i Stortinget om et tema som faller innenfor komiteens saksområde. Bakgrunnen for endringen var ønsket om å styrke Stortinget som aktuell debattarena.

Den 7. april 2015 ble den nye debattformen – der én representant fra hvert parti gis adgang til et ubegrenset antall innlegg – tatt i bruk for første gang. Først ut var arbeids- og sosialkomiteen, som tok initiativ til en debatt om virkningene av uføreforhøringen. Etter initiativ fra familie- og kulturkomiteen ble det senere, den 26. mai, debatt om pressefrihetens vilkår i Norge.

Migrasjonsseminar

Flyktningssituasjonen i Europa var et hovedtema i den politiske debatten i 2015. I regi av utenriks- og forsvarskomiteen ble det arrangert et forskningsbasert seminar om migrasjon 3. november for representanter, ansatte og medlemmer av presselosjen. Seminaret belyste fakta, geopolitiske utfordringer og ulike årsaker til den aktuelle migrasjon- og flyktningssituasjonen. Representanter ga tilbakemelding om at de fikk nyttig faglig påfyll, noe som ble understreket ved at seminaret ble referert til ved flere anledninger i debatten i stortingssalen i etterkant.

EOS-utvalget

Utvalget for å evaluere EOS-utvalgets virksomhet og rammebetingelser/regelverk ble nedsatt av presidentskapet i 2014. Utvalget, ledet av førstelagmann i Gulating lagmannsrett, Bjørn Solbakken, har arbeidet gjennom hele 2015. Den opprinnelige fristen for levering av sluttrapport er blitt forskjøvet. Frist for ferdigstillelse av utvalgets arbeid er satt til 1. mars 2016.

Seminar om ytringsfrihet

Stortinget inviterte til seminar om ytringsfrihetens grenser 5. november i lagtingssalen. Seminaret tok opp sentrale spørsmål som: Hvor går grensene når ytringer krenker? Hva skjer når hatefulle ytringer fører til hatkriminalitet? Hvem skal trekke grensene for ytringsfriheten, og hvordan skal de trekkes? Skal vi lene oss på loven eller folkeskikken?

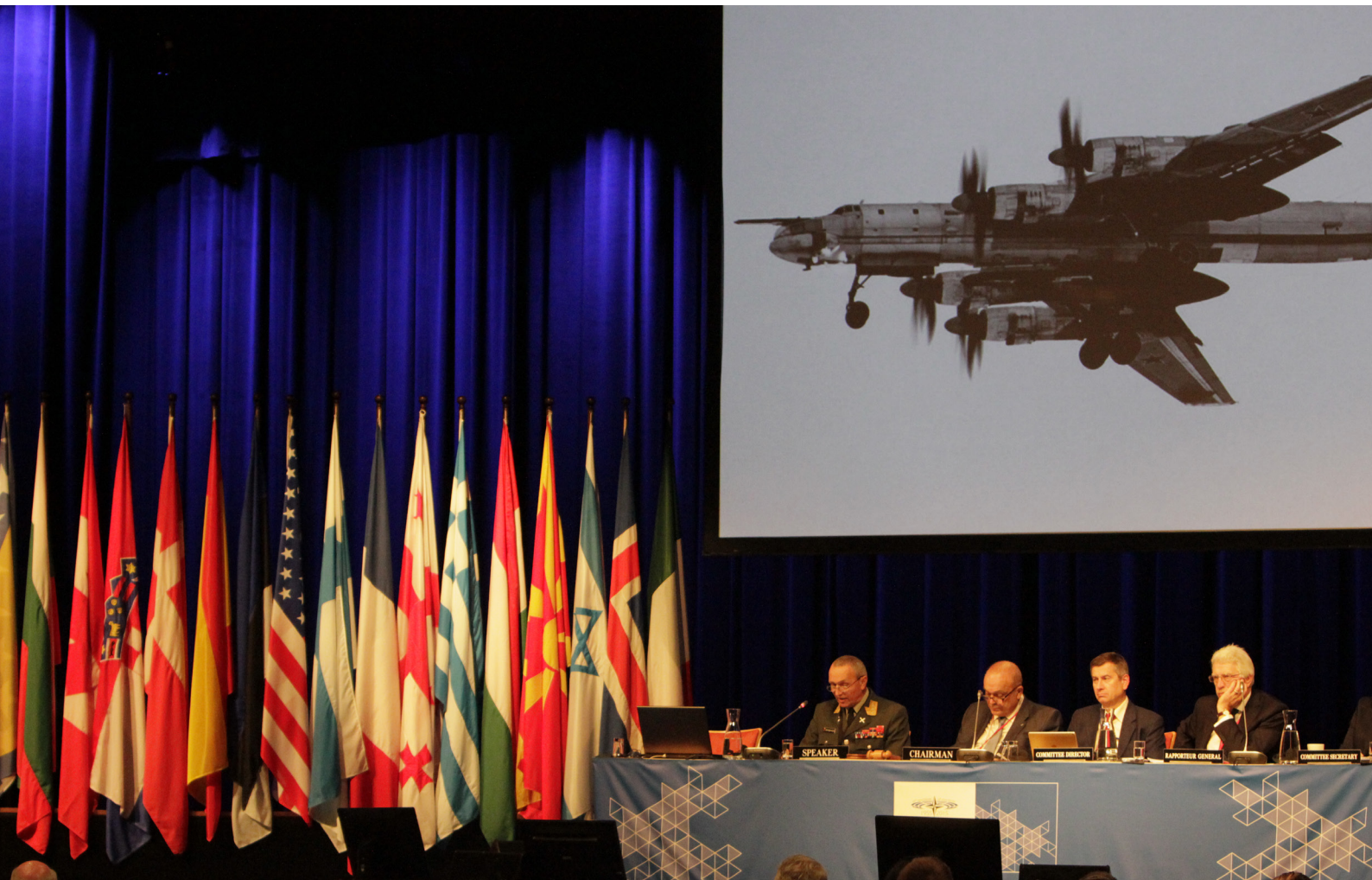
Utgangspunktet for seminaret er at ytringsfriheten er selve fundamentet for demokratisk utvikling. Samtidig kan ytringsfrihet oppleves som en trussel mot andre friheter. Dette skaper dilemmaer. Disse ble drøftet på seminaret.

NATOs parlamentarikerforsamling i Stavanger

Stortinget var 9.-12. oktober 2015 vert for den årlige hovedsesjonen i NATOs parlamentarikerforsamling, som fant sted i Stavanger. Arrangementet samlet i alt 600 deltakere, hvorav nærmere 350 parlamentarikere fra NATOs medlems-, partner-, og observatørland. Gjennomføringen ble svært vellykket med bred pressedekning i norske media. Et stort antall norske foredragsholdere bidro til å fremme norsk sikkerhetspolitisk kompetanse og politiske perspektiver overfor sentrale utenriks- og forsvarspolitikere fra alliansens medlemsland. Arrangementet ble levert innenfor fastlagt budsjettamme. I alt 23 av Stortingets ansatte fra ulike avdelinger bidro til at sesjonen ble avviklet på en profesjonell måte.

Det ble laget nettside for arrangementet og produsert innhold for nett og sosiale medier samt lagt til rette for strømming av plenumssesjonen (nett-tv).

NATOs parlamentarikerforsamling (NATO PA), 9.-12. oktober, Stavanger. Foto: Stortinget.

Sametingets plenumssesjon

I anledning Sametingets 25-årsjubileum inviterte Stortingets presidentskap Sametinget til å legge sin plenumssesjon til Stortinget 21. – 25. september 2015. Stortinget la godt til rette for at Sametinget fikk gode arbeidsforhold. Komitemøtene ble holdt i komitehuset og plenumsmøtene ble holdt i lagtingssalen. Stortingets presidentskap inviterte til en lunsjmottakelse i vandrehallen 23. september. Sesjonen ansees som svært vellykket.

Migration Day

Presidenten i Europarådets parlamentarikerforsamling (PACE), Anne Brasseur, oppfordret høsten 2015 alle medlemslands parlamenter til å markere den internasjonale migrasjonsdagen i lys av de migrasjonsstrømmene Europa er vitne til. Denne oppfordringen ønsket Stortinget å følge opp. Derfor inviterte Stortingets presidentskap i samarbeid med Kommunenes sentralforbund, KS, kommune- og fylkestingsrepresentanter med innvandrerbakgrunn til et todelt arrangement 18. desember. Ønsket var å skape en møteplass der kommunestyre- og fylkestingsrepresentanter med innvandrerbakgrunn fikk dele sine erfaringer med hverandre og med stortingsrepresentanter.

Kommune- og fylkestingsrepresentanter med innvandrerbakgrunn fra mer enn 20 ulike kommuner deltok på mottakelse i Stortinget i anledning den internasjonale dagen for migrasjon.

Seminar om Riksretten

Den 17. mars dannet lagtingssalen i anledning Høyesteretts 200-årsjubileum ramme rundt et åpent seminar om Riksretten som politisk domstol. På seminaret ble flere sider av kontrollfunksjonen overfor statsmaktene belyst og diskutert gjennom innlegg av professor Dag Michalsen, høyesterettsdommer Karl Arne Utgård, påtroppende regjeringsadvokat Fredrik Sejersted, ansvarskommisjonens leder Erling J. Husabø, høyesterettsdommer ved dansk Højesteret Jens Peter Christensen og første nestleder i kontroll- og konstitusjonskomiteen, Michael Tetzschner.

Seminar om de Castbergske barnelover

Barns rettigheter før og nå var tema for et seminar i lagtingssalen da Stortinget på initiativ fra Norsk kvinnesaksforening feiret at det var 100 år siden Johan Castberg fikk gjennomslag for de såkalte Castbergske barnelovene den 24. november 2015. Barnelovene skulle sikre juridisk likestilling mellom barn født i og utenfor ekteskap, bl.a. ved at såkalt uekte barn skulle ha rett til fars navn og arv. Den fremste pådriveren for forslaget var Johan Castberg, Norges første sosialminister. Med seg hadde han kvinnesaksforkjemperen Katti Anker Møller. Vedtaket i 1915 gjorde Norge til et foregangsland når det gjaldt barns rettigheter. Bidragsyttere under seminaret var bl.a. barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne, barneombud Anne Lindboe, leder i familie- og kulturkomiteen Svein Harberg, parlamentarisk leder i Venstre Trine Skei Grande og styreleder i LNU Stian Seland.

Bilde øverst: Fagseminar om riksrett, i lagtingssalen, 17. mars 2015. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

Bilde nederst til høyre: Sametingets plenumssamling på Stortinget 23. september 2015.

Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

Bilde nederst til venstre: Gruppebilde fra Stortingets markering av FNs internasjonale dag for migrasjon 18. desember 2015. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

3.1.4 Delmål: Nye kunnskapsbaserte tjenester i det parlamentariske arbeidet

Utvikling av kunnskapstjenestene

Det arbeides med å videreutvikle kunnskapstjenestene, identifisere og tilrettelegge produkter som kan være en støtte i det parlamentariske arbeidet. Det er gjennomført workshop med aktuelle avdelinger for å få oversikt over eksisterende tjenester og produkter og nye som planlegges. Det er innhentet kunnskap om tjenester og produkter fra andre parlamenter.

Faktaark ble lansert i 2014 og er i 2015 utvidet og revidert til å gjelde flere områder. Det nyeste omhandler myndighetsoverføring og EU og viser utviklingene i behandlingen av denne typen saker i Stortinget.

Fire komiteer mottar jevnlig nyhetsbrev med aktuelle tidsskriftartikler, rapporter, bøker og nettsteder. 40–60 representanter, politiske rådgivere og ansatte i administrasjonen mottar hvert av brevene.

Forretningsordenen – kommentarutgave

Det er arbeidet videre med en elektronisk og søkbar versjon av en ny kommentarutgave til Stortingets forretningsorden (FO). Målet er å gi representanter og ansatte enklere tilgang til tolkning av FO. I 2015 er det tilrettelagt for produksjon av kommentarutgaven, bl.a. gjennom en systematisering og sammenstilling av tidligere og nåværende paragrafnummerering og henvisning til forarbeidene.

Biografiprojekt

Det arbeides med å utvide biografidatabasen over tidligere stortingsrepresentanter. Det er i 2015 igangsatt et prosjekt med formål å registrere biografidata for perioden 1903–1945 i Epos. Arbeidet med dette vil fortsette i 2016, og løsningen vil bli presentert høsten 2016.

Årlig studieopphold i Brussel for representanter

Stortinget gjennomførte 25.–30. januar 2015 et studieopphold i Brussel for 11 stortingsrepresentanter. Formålet var å øke forståelsen for hvordan de ulike institusjonene i EU og EFTA/EØS er organisert, gi innblikk i aktuelle politiske saker og legge til rette for nettverksbygging med kolleger i Europaparlamentet. Programmet omfattet orientering fra bl.a. Europaparlamentet, Europakommisjonen, EUs ministerråd, EUs utenrikssteneste, EFTA-sekretariatet, EFTAs overvåkningsorgan og kontoret som administrerer EØS-midlene (Financial Mechanism Office), samt Norges delegasjoner til EU og NATO. Evalueringen av oppholdet ga gode tilbakemeldinger og presidentskapet har besluttet at studieoppholdet videreføres som et årlig tilbud til representantene.

3.1.5 Delmål: Ivareta parlamentariske prosesser gjennom moderne digitale kommunikasjonsløsninger

IT-strategi

Stortingets IT-strategi er ambisiøs og skal støtte oppunder flere av virksomhetsmålene i strategiperioden. Etablering av ny IT-avdeling og profesjonalisering av tjenestene har stått sentralt som ledd i å klare å gjennomføre tiltakene og å møte morgendagens krav på IT-området.

Overgang til Mobilt Storting har gitt representanter, partigruppene og ansatte betydelig større fleksibilitet i arbeidshverdagen. Det vises til punkt 3.3.3 for kommentar til Mobilt storting.

Intranett og virksomhetssøk

Intranettet Løveporten gir bedre informasjonsflyt og informasjonsdeling internt. Ny informasjon og dokumenter gjøres tilgjengelig kontinuerlig via Løveporten og dokumentlagrene.

Gjennom videreutvikling og redaksjonelle forbedringer i 2015 er Løveporten og virksomhetssøket vesentlig forbedret. Virksomhetssøket gir brukeren treff i alle kilder vedkommende har tilgang til. Foruten å søke i Løveporten og kontaklinformasjon, søker brukeren i dokumentlagrene for komiteene, partiene og

administrasjonen og journalførte dokumenter i det elektroniske sak- og arkivsystemet basert på egne tilganger. Det søkes særlig etter kontaktinformasjon og etter egne dokumenter.

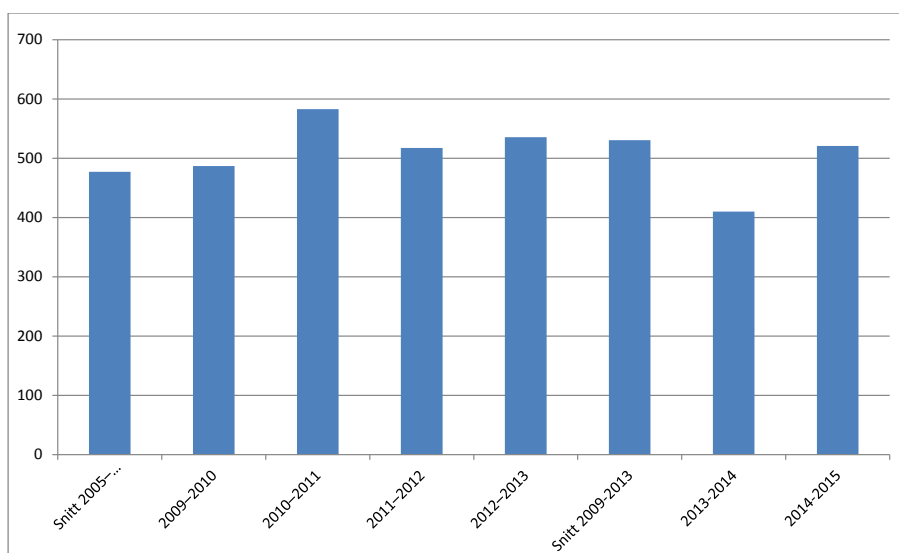
Søkbare tjenester på Løveporten, bl.a. retningslinjer for den parlamentariske saksbehandlingen, er revidert og gjort tilgjengelig for brukerne.

3.1.6 Øvrig måloppnåelse

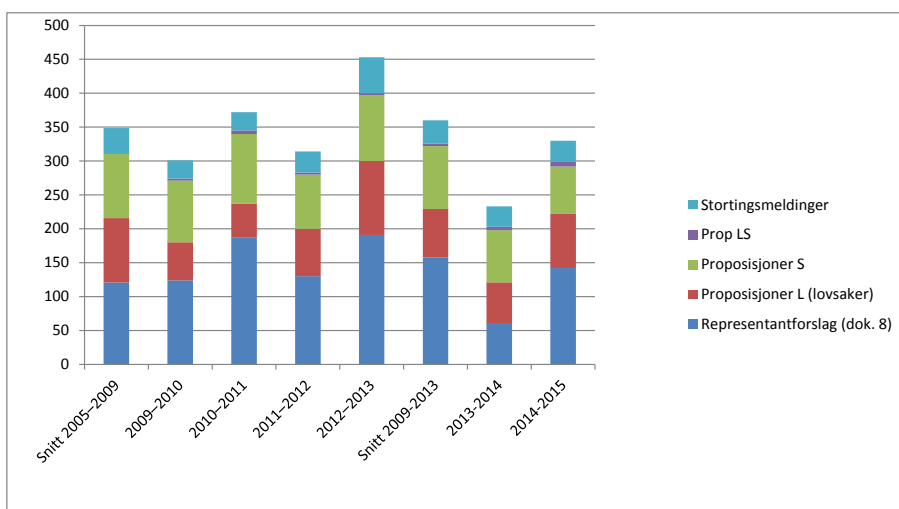
Parlamentarisk arbeid

Det arbeides fortløpende med å forbedre planleggingen av plenumsmøtene ut fra de retningslinjer som presidentskapet trekker opp for administrasjonen. Et systematisk planarbeid har ført til færre sene møter.

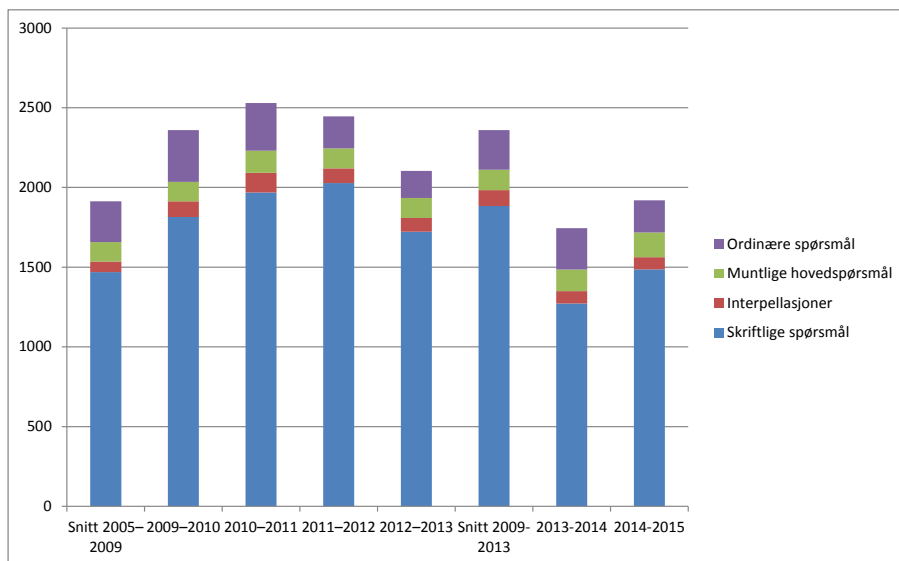
Stortinget hadde 392 saker til behandling i sesjonen 2014–2015. Antall ferdigbehandlede saker var med det høyere enn i sesjonen 2013–2014. Dette var imidlertid første sesjon etter stortingsvalg og regjeringsskifte, da det som regel blir behandlet færre saker enn gjennomsnittet. Antall ferdigbehandlede saker i sesjonen 2014–2015 lå på et gjennomsnittlig nivå.

Figur 4: Antall timer det er avholdt stortingsmøter. Snittall for 2005–2009 inkluderer også timer i Odelstinget og Lagtinget.

Figur 5: Ferdigbehandlede saker per sesjon. Utvalgte sakstyper.

Figur 6: Antall spørsmål og interpellasjoner per sesjon.

Behandlede saker (utvalgte sakstyper)	Snitt 2005-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	Snitt 2009-2013	2013-2014	2014-2015
Representantforslag (dok. 8)	121	124	187	130	191	158	61	142
Proposisjoner L (lovsaker)	95	56	50	70	109	71	60	80
Proposisjoner S	95	91	103	80	97	93	77	70
Prop LS		3	5	3	3	4	5	7
Stortingsmeldinger	38	27	27	31	53	35	30	31
Innstillinger fra komité og presidentskap								
Innst. S	324	312	378	315	394	350	244	303
Innst. L	98	62	68	78	122	83	67	96
Innberetninger		3	4	6	6	5	3	4
Besvarte spørsmål og interpellasjoner								
Skriftlige spørsmål	1 470	1 815	1 968	2 028	1 722	1 883	1 272	1 486
Interpellasjoner	66	98	124	92	86	100	78	76
Muntlige hovedspørsmål	122	122	139	125	126	128	135	156
Ordinære spørsmål	256	325	298	201	170	249	260	201
Redegjørelser fra regjeringen								
Redegjørelser	9	9	15	9	10	11	10	9
Møter i Stortinget og avdelingene								
Lagtinget	17	-	-		-			
Odelstinget	44	-	-		-			
Stortinget	101	100	108	105	104	104	89	95
Anmodningsvedtak *								
Anmodningsvedtak	22	8	7	33	25	18	79	192

Tabell 3: Parlamentariske tall sammenliknet med tidligere sesjoner. *) Vedtak fattet i Stortinget som formuleres slik: "Stortinget ber regjeringen ..."

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Referater fra antall møter	108	105	103	88	94

Tabell 4: Referater fra antall stortingsmøter.

Referater fra stortingsforhandlinger, antall sider	
2009-2010	4 472
2010-2011	5 188
2011-2012	4 613
2012-2013	5 048
2013-2014	3 873
2014-2015	4 759

Tabell 5: Referater fra stortingsforhandlinger.

Våren 2015 endret Stortinget Grunnloven. Domstolenes prøvingsrett, lenge regnet som en konstitusjonell sedvanerett (en uskreven forfatningsregel oppfattet som rettslig forpliktende), ble grunnlovfestet 1. juni. Grunnloven § 89 lyder nå derfor (på henholdsvis bokmål og nynorsk):

«I saker som reises for domstolene, har domstolene rett og plikt til å prøve om lover og andre beslutninger truffet av statens myndigheter strider mot Grunnloven.»

«I saker som blir reiste for domstolane, har domstolane rett og plikt til å prøve om lover og andre avgjerder tekne av dei statlege styresmaktene strir mot Grunnlova.»

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter

Stortinget vedtok i 2015 lov og instruks for den nye nasjonale institusjonen for menneskerettigheter, som ble vedtatt opprettet i 2014. Institusjonen er organisatorisk underlagt Stortinget, men er for øvrig uavhengig.

Stortinget valgte i 2015 også et styre med lagmann Cecilie Østensen Berglund som styreleder og Knut Vollebæk som nestleder, og oppnevnte Petter Fredrik Wille som direktør.

Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter skal bl.a. årlig gi melding til Stortinget om institusjonens virksomhet og utviklingen for menneskerettssituasjonen i Norge.

Gjennomgang av statsbudsjettprosessen

Fagkomiteenes arbeid med statsbudsjettet er gjennomgått. Rutinene for å fastsette høringer knyttet til budsjettet er endret, og dette bidrar til å gjøre prosessen mer strømlinjeformet og hensiktsmessig.

Internasjonalt arbeid

European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD-nettverket)

Kunnskaps- og dokumentasjonsavdelingen ivaretar Stortingets tilknytning til det europeiske samarbeidet som skjer innen nettverket European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD), se nærmere beskrivelse i årsrapportens punkt 3.3.4.

Reiser og besøksvirksomhet

Stortingspresidenten foretok bl.a. følgende reiser i 2015:

- Januar: Tsjekkia, 70-års minnemarkering for frigjøringen fra nazistenes arbeids- og dødsleire.
- Mars: Litauen, 25-årsjubileum for gjeninnføring av Litauens selvstendighet
- Mars: Ukraina, arbeidsbesøk til Ukrainas parlament i Kyiv sammen med nordiske og baltiske parlamentspresidenter
- Mars: Georgia, bilateralt besøk
- Juni: Romania, bilateralt besøk (med tverrpolitisk delegasjon)
- August: Sverige, NB8-møte for parlamentspresidenter i Stockholm
- August: USA, IPU 4 verdenskongress for parlamentspresidenter
- Oktober: Island, årlig møte mellom de nordiske parlamentspresidenter innenfor rammen av Nordisk råds 67-sesjon

Stortingspresidenten mottok bl.a. følgende besøk:

- November: Studiebesøk fra ukrainsk parlamentarikergruppe
- November: Danmark, offisielt besøk fra Folketingets formann

Utvalgte gjennomførte delegasjonsreiser:

- Stortingets delegasjon til Europarådets parlamentarikerforsamling deltok på de fire delsesjonene i Strasbourg i januar, april, juni og oktober. Delegasjonens medlemmer deltok på en rekke komitémøter og på flere valgobservasjonsoppdrag i regi av PACE. I tillegg gjennomførte delegasjonen en studiereise med fokus på migrasjon og flyktninger til Roma og Sicilia.
- Delegasjonen til Den Interparlamentariske Union (IPU) deltok under vårsesjonen i Hanoi 28. mars–1. april og under høstsesjonen i Genève 17.–21. oktober 2015. Delegasjonen var også representert under IPU's konferanse for unge parlamentarikere i Tokyo 27.–28. mai 2015.
- Delegasjonen til NATOs parlamentariske forsamling deltok på vårsesjon i Budapest 15.–18. mai, og under det årlige møtet som fant sted i Stavanger, 10.–12. oktober 2015.
- Delegasjonen til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen var i mars vertskap for møtet i Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen i Fredrikstad. Delegasjonen hadde utover dette møter i Liechtenstein i juni, og i Genève og Brussel i november. Lederen og nestlederen deltok i tillegg på et EFTA-parlamentarikerbesøk til Tyrkia i januar, til USA (Washington DC) og Brasil i april, og til Georgia i november.
- Nordisk råds delegasjon deltok på Nordisk råds partigruppe-, utvalgs- og presidiemøter på Åland i januar, i København i mars og i Oslo i september. I tilknytning til møtene i København ble det holdt en plenumsamling den 26. mars, med briefing om terrorangrepet i København og forebygging av ekstremisme som særskilt tema. Presidie- og utvalgsmøter ble også avviklet i juni, men på forskjellige steder. Nordisk råds sesjon ble arrangert i Reykjavik 26.–29. oktober. Delegasjonen og Stortinget var også representert på den 24. parlamentariske østersjøkonferansen i Rostock i august.
- Lederen av Stortingets arktiske delegasjon, Eirik Sivertsen (A), har i 2015 også vært leder for den internasjonale arktiske parlamentarikerkomiteen. I den forbindelse representerte han komiteen på Arktisk råds ministermøte i Canada i april 2015, og på en rekke andre nasjonale og internasjonale møter om Arktis og arktisk samarbeid.
- Delegasjonen til OSSEs parlamentariske forsamling deltok på vintermøtet i Wien 18.–20. februar, den 25. hovedsesjonen i Helsinki 5.–9. juli og høstmøtet som fant sted i Ulan Bator 16.–18. september. Under hovedsesjonen ble det markert at det var 40 år siden OSSE ble etablert gjennom Helsinkiavtalen. Flere medlemmer deltok som korttidsobservatører i forbindelse med valg i OSSE-medlemsland.

Samarbeidet med Europaparlamentet

Administrasjonen har gjennom flere år gjennomført ulike tiltak for å bidra til økt bevissthet om EU/EØS-saker på Stortinget. Dette skjer gjennom informasjon og kompetansetiltak, gjennom å svare på spørsmål fra

Stortinget – studiebesøk fra det ukrainske parlamentet 16. november 2015. Foran fra venstre rundt bordet mot høyre: Stortingspresident Olemic Thommessen, tolk Viktorija S. Myran, Ukrainas delegasjonsleder Olena Masorina, Viktor Kryvenko, Serhi Yevtushok, Ivan Rybak, Oleh Hrabovetskyi, Roman Romaniuk, Vitaliy Barvinenko, Mykola Palamarchuk, Pavlo Kyskhar, Sergii Leschenko og Vibeke Greni. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

representantene og ved å legge til rette for møteplasser mellom Stortingets representanter og folkevalgte i Europaparlamentet og i de nasjonale parlamentene i EU. Stortingets kontor i Brussel har siden 2013 vært lokalisert i Europaparlamentet, og er sentralt i dette arbeidet. Antallet stortingsrepresentanter som har deltatt på interparlamentariske møter i Brussel og i EUs formannskapsland, har økt betraktelig de siste årene.

EU/EØS-informasjon

Administrasjonens faggruppe for EU/EØS-informasjon (stortingsbiblioteket, utredningsseksjonen og internasjonalt sekretariat) utarbeider bakgrunnsinformasjon til Europautvalgets møter og de halvårlige europapolitiske redegjørelsene. I tillegg sender Stortingets Brussel-kontor ut informasjon om aktuelle saker. Stortingsbiblioteket utarbeider det ukentlige nyhetsbrevet EU/EØS-nytt, og det informeres løpende om forslag til EØS-relevante rettsakter fra Europakommisjonen. EU/EØS-nytt og omtalen av forslag til rettsakter er også tilgjengelig på stortinget.no.

Nordisk råds Presidie- og utvalgsmøter i Stortinget 8. og 9. september 2015

Stortingets delegasjon til Nordisk råd var vertskap for Nordisk råds presidie- og utvalgsmøter i Stortinget 8. og 9. september 2015. Møtene samlet 180 deltakere fra de nordiske parlamentene og de tre selvstyrte statene Åland, Grønland og Færøylene. Praktisk tilrettelegging og gjennomføring av arrangementet ble håndtert av Stortingets administrasjon.

Økonomisk støtte til partienes parlamentariske arbeid

Stortinget vedtok 20. juni 2013 retningslinjer for bruk av tilskudd, Innst. 421 S (2012–2013). Stortinget gir partigruppene tilskudd for at gruppene skal kunne drive sin virksomhet slik at stortingsrepresentantene kan utøve sitt stortingsverv, jf. § 1 Formål i retningslinjer for bruk av tilskudd. Satsene ble endret fra 1. oktober 2013. Grunntilskuddet ble økt til kr. 4 134 000 per år, opposisjonstilskuddet ble fastsatt til kr. 2 584 000 per år og representanttilskuddet redusert til kr. 682 186 per år.

Gruppetilskuddets størrelse beregnes ut i fra et grunntilskudd og ett tilskudd per representant. Grupper som er i opposisjon, det vil si ikke er i regjering, og har to representanter eller flere, får i tillegg et opposisjonstilskudd. Den partigruppen som har presidentvervet får også dekket et beløp tilsvarende 50 prosent av en rådgiverstilling.

Støtte til de parlamentariske gruppene i Stortinget	2010	2011	2012	2013 *)	2014	2015	Endring 2014-2015
Grunntilskudd	2 204 497	2 279 009	2 357 407	2 436 616	4 274 143	4 404 077	3 %
Opposisjonstilskudd	2 053 823	2 123 242	2 357 407	2 436 616	2 671 339	2 752 548	3 %
Representanttilskudd	698 036	706 949	731 268	755 838	705 244	726 683	3 %

Tabell 6: Støtte til de parlamentariske gruppene i Stortinget. *Som følge av stortingsvalget høsten 2013 og en vedtatt overgangsordning, fikk partiene utbetalt ulike beløp de tre siste månedene i 2013. Beregningene for dette er ikke hensyntatt i tilskuddene over.

Gruppetilskuddet reguleres årlig, hvorav 80 prosent av reguleringen følger årslønnsveksten i staten slik den framgår fra Det tekniske beregningsutvalget, og 20 prosent reguleres med konsumprisindeksen hentet fra Statistisk sentralbyrås beregninger.

Hver partigruppe mottar én gang i året et tilskuddsbrev der beregningen av tilskuddet framkommer, samt et brev om regulering av tilskuddet der satsene oppdateres med reelle veksttall fra året før.

Tilskuddet utbetales månedlig, med ca. 1/12 av det totale årsbeløpet.

3.2 Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

3.2.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)

Stortingets kommunikasjon med omverda skal vere relevant og god og bidra til eit godt omdøme. Han skal også gje befolkninga eit godt grunnlag for demokratideltaking og opne for samhandling mellom veljarane og dei folkevalde.

Det er eit mål at stortinget.no og dei ulike kommunikasjonstenestene til nettstaden er dei føretrekte, interaktive kanalane for kunnskap om folkestyret. Administrasjonen skal utvikle og forvalte IKT-løysingar som gjer aktiv kunnskapsformidling mogleg. Spesielt vil det bli lagt vekt på stabile og sikre løysingar for portalar, både for allmenn tilgang til informasjon og intern informasjonsutveksling.

I 2015 blir arbeidet med å leggje om stortinget.no til plattformuavhengig design tilpassa mobile einingar slutført.

Ein hovudaktivitet i utviklingsarbeidet for 2015 er arbeidet med ny løysing for videoarkivsystem for publisering av lyd og bilete. Verktøyet Digi-Storting skal vidareutviklast med ein fjerde inngang gjennom talarregisteret. Ein plan for gjennomgang og vedlikehald av innhaldet i dokumentarkivet skal også utviklast.

Stortingets administrasjon skal førebu formidlinga av folkestyret i framtida, og det vil i løpet av 2014 bli etablert ein kommunikasjonsstrategi som vil bli følgd opp vidare i 2015. Kommunikasjonsstrategien inneheld blant anna mål, målgrupper og tiltak. Strategien heng saman med strategiplanen for administrasjonen for 2014–2018.

I 2015 skal ein utvikle omvisingstilbod for nye målgrupper i samsvar med ny kommunikasjonsstrategi. Planlagde tiltak i samband med markeringa av jubileet for stortingsbygningen i 2016 vil ha prioritet. Blant desse tiltaka er arbeidet med utvikling av bokverk om stortingsbygningen og arbeidet med å utvikle ei virtuell vandring i stortingsbygningen på stortinget.no.

3.2.2 Delmål: Stortinget.no og nettstedets ulike kommunikasjonstjenester er de foretrukne, interaktive kanalene for kunnskap om folkestyret

Stortinget.no

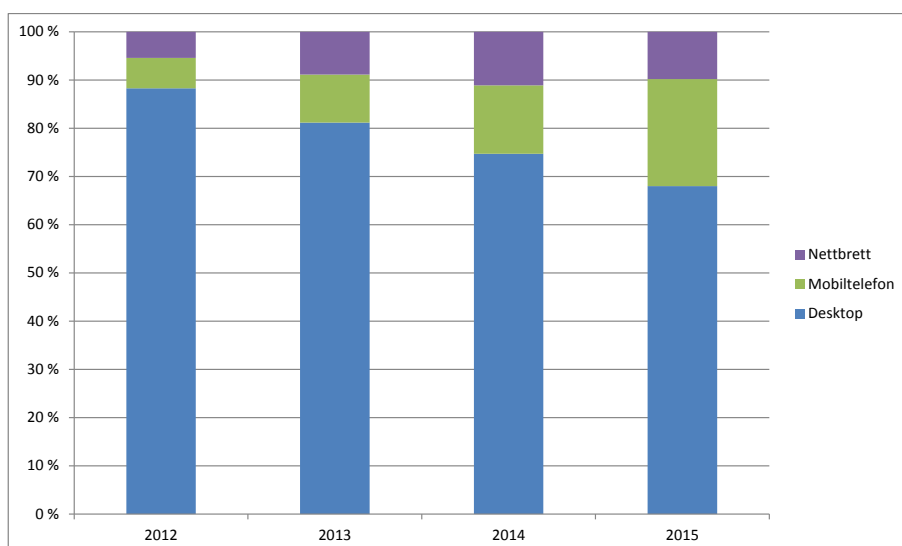
For å møte den stadig økende bruken av mobile enheter ble stortinget.no lagt om til responsivt design i mars 2015. I forbindelse med omleggingen ble alle sider inklusive søket betydelig forenklet og ryddet for overflødige elementer. I tillegg ble det laget en helt ny forside hvor nett-tv-sendingene fra Stortinget fikk en sentral plass. Forsiden og andre deler av løsningen ble også lagt bedre til rette for redaksjonelt arbeid ved at det ble laget nye og mer fleksible verktøy. Stortinget.no har blitt mer oversiktlig, er lettere å finne fram i og er bedre rustet til å møte ulike kommunikasjonsbehov.

I 2015 var det 1 962 370 besøk på stortinget.no, en økning på 5,7 prosent fra 2014. Oppslag på stortinget.no skjer i økende grad fra mobiltelefon, både desktop og nettbrett går noe tilbake fra året før. Omlag 32 prosent benyttet mobile enheter i 2015, mot 25 prosent året før.

Besøkstall på stortinget.no, per år	Unike besøkende	Besøk	Sidevisninger
2011	502 502	1 501 832	4 770 310
2012	856 799	1 393 135	5 483 860
2013	1 055 786	1 655 508	6 595 466
2014	996 689	1 856 733	7 204 429
2015	1 013 127	1 962 370	6 647 367

Tabell 7: Besøkstall på stortinget.no.

I 2015 var det totalt 6 647 367 sidevisninger på stortinget.no. Det er 7,7 prosent færre enn i 2014. Både den økte mobilbruken og endringene i sidevisninger og besøk skyldes nok i stor grad at nettsidene ble lagt om til responsivt design i mars 2015. Sidene er blitt lettere å finne fram i og brukeren klikker mindre rundt på leting etter ting. Antall sidevisninger går derfor ned. Samtidig gjør responsivt design det lettere å bruke sidene på mobil. Dermed blir brukergruppen større og det blir flere besøk.

Figur 7: Oppslag på stortinget.no, fordelt på plattform.

«Stortinget Live!»

Forprosjektet til «Stortinget Live!», som skal gi en forbedret visning av nett-tv-sendinger fra stortingsmøter og høringer, ble gjennomført i 2015. Prosjektet omfatter også arbeid med en ny løsning for videoarkivsystem for publisering av lyd og bilde. Det blir tatt beslutning om tidspunkt for gjennomføring av prosjektet i 2016.

Nett-tv og video

I 2015 hadde Stortingets nett-tv 30 879 unike brukere som genererte 120 007 visninger, hvorav 28 prosent var høringer. Trafikken var 85 prosent fra desktop og 15 prosent fra mobil. Videoarkivet, som inneholder opptak av stortingsmøter og høringer, hadde en økning fra året før i antall besøk på 56 prosent til 72 226. Økningen skyldes særlig at det ble holdt flere høringer enn året før, og at det var stor interesse for flere av disse. Besøk på høringer i videoarkivet økte med 116 prosent til 40 763.

De digitale stortingsforhandlingene (Digistorting)

De digitale stortingsforhandlingene for perioden 1814–2005 er aktivt brukt i publikums søken etter kunnskap

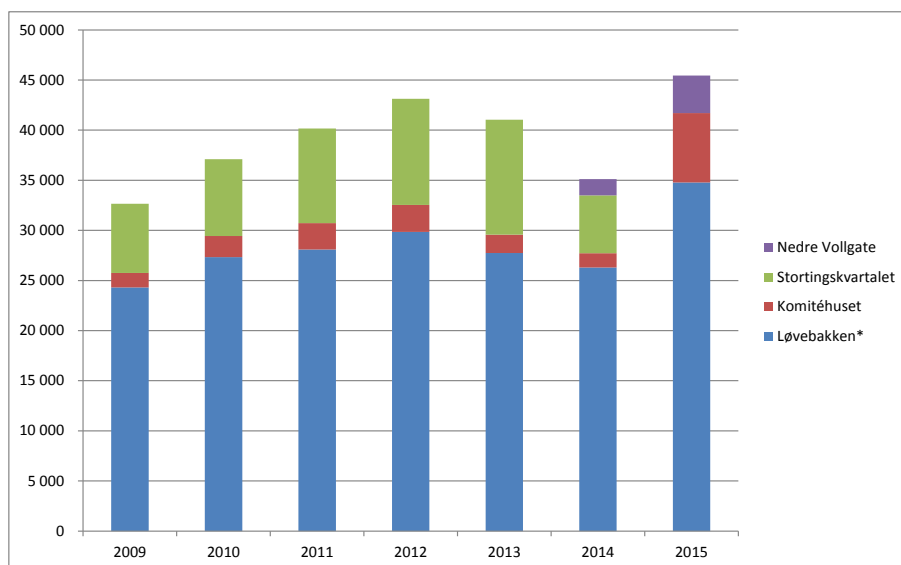
om sakene Stortinget har behandlet. Det var 550 000 treff i stortinget.no på disse sidene i 2015. Arbeidet med en inngang til de digitale stortingsforhandlingene gjennom talerregisteret var godt i gang i 2015 i samarbeid med Nasjonalbiblioteket. Løsningen blir lansert i løpet av jubileumsåret 2016.

Dokumentarkivet

Det er utviklet en plan for gjennomgang og vedlikehold av innholdet i dokumentarkivet. Arbeidet med gjennomføring er igangsatt. Som del av prosjektet blir informasjon om innholdet i dokumentarkivet publisert på den offentlige portalen arkivportalen.no.

3.2.3 Delmål: Inspirerende og engasjerende tilbud til gjester og besøkende

Stortingets administrasjon skal bidra til formidling av kunnskap om Stortingets virksomhet og folkestyre. I tråd med Stortingets kommunikasjonsstrategi innrettes formidlingstilbudet etter prioriterte målgrupper, og det tas i bruk varierte formidlingsmetoder for å nå målgruppene med riktig innhold samt videreutvikle læringsinnholdet. Stortinget tilbyr omvisninger, læringsspill og ulike publikumsarrangementer gjennom hele året. Skoleklasser og andre besøkende får et solid innblikk i Stortingets historie og virksomhet med stortingssalen som et høydepunkt.

Figur 8: Registrerte besøkende fordelt på Stortingets innganger. Inngang Stortingskvartalet ble stengt i 2015 grunnet bygningsarbeider i Prinsens gate 26. *) Tall for Løvebakken inkluderer også inngang i fløy mot Akersgata. Inngang garasjen er ikke hensyntatt i figuren.

Land	Andel besøkende 2014 i prosent	Andel besøkende 2015 i prosent
Norge	92,2 %	92,9 %
USA	1,8 %	1,0 %
Sverige	0,9 %	0,8 %
Danmark	0,7 %	0,9 %
Tyskland	0,5 %	0,4 %
Storbritannia	0,6 %	0,6 %

Tabell 8: Andel besøkende etter opprinnelsesland.

Bygningsjubileet

I 2016 er det 150 år siden stortingsbygningen ble tatt i bruk, og det har i 2015 blitt arbeidet med planer for å markere jubileet. Det viktigste budskapet i jubileet er stortingsbygningens betydning for den demokratiske utviklingen i Norge, slik det kommer til uttrykk i bygningens utseende og i bygningens plassering. Delprosjekter som skal gjennomføres i forbindelse med bygningsjubileet, planlegges og utføres av de ulike seksjonene, og samordnes i en felles arbeidsgruppe. Utformingen av prosjekter gjøres med henblikk på at de skal ha aktualitet utover selve jubileumsåret. Et av jubileumstiltakene er utvikling av en bok om bygningen. Administrasjonen har samarbeidet med forfatteren Peter Butenschøn og forlaget Press om utviklingen av boken, som blir lansert under jubileumsmarkeringen 3. mars 2016. I de sentrale målsettingene inngår det at de som har sitt daglige virke i stortingsbygningen og publikum for øvrig gis mulighet til å lære om stortingsbygningen og det som foregår der.

Virtuell vandring i stortingsbygningen

Arbeidet med planlegging av en løsning for virtuell vandring i stortingsbygningen på stortinget.no pågikk også i 2015. Den første løsningen som var planlagt har vist seg vanskelig å realisere. Prosjektet blir derfor vurdert på ny ved inngangen til 2016.

Utstillingen «Da diktaturet fortrenget demokratiet» i Eidsvollsgalleriet 9. april – 8. mai

På 75-årsdagen for invasjonen i 1940 åpnet utstillingen «Da diktaturet fortrenget demokratiet» i Eidsvollsgalleriet. Utstillingen om Stortingets krigshistorie var svært godt besøkt til den stengte på 70-årsdagen for frigjøringen i 1945, 8. mai. Stortinget, Kongen og regjeringens flukt og Elverumsfullmakten 9. april, riksrådsforhandlingene sommeren 1940, tyskernes bruk av stortingsbygningen under krigen og Stortingets gjeninntreden som demokratiets bærer etter freden i 1945 ble formidlet gjennom tekst, bilder og gjenstander. Besøkende fikk bl.a. se Elverumsfullmakten i original, bysten av Adolf Hitler som stod i Eidsvollsgalleriet under krigen, den enorme «führer-globusen» som var en gave fra Hitler til Quisling og en stol fra reichskommissariatets møblement på Stortinget.

Den 9. april 2015 arrangerte Stortinget også et seminar om 9. april 1940, der historikerne Iselin Theien og Åsmund Svendsen foredro om henholdsvis C.J. Hambro og Halvdan Koht og deres rolle før og under invasjonen 9. april 1940.

Stortingets presidentskap og en rekke stortingsrepresentanter deltok under markeringen av Elverumsfullmakten på Elverum folkehøgskole om kvelden 9. april 2015.

Utstillinger i historisk sal

Historisk sal i stortingsbygningen har gjennom utstillinger av Stortingets historiske materiale etablert seg som et inspirerende og viktig lokale for formidlingen av Stortingets historie og virksomhet for gjester og besøkende.

I 2015 ble det åpnet en ny utstilling i mars om Riksretten som politisk domstol gjennom 200 år, med framstilling av de åtte riksrettssakene i norsk historie og deres betydning for folkestyrets utvikling. Det ble også laget en kortfattet versjon av Stortingets jubileumsutstilling fra 2014, «Skjebneåret 1814 – fire dokumenter som formet Norge», særlig tilpasset ungdomsskoleelever som besøker Stortinget. Til begge utstillingene ble det laget kataloger med pedagogiske framstillinger av historikken.

Den 29. mai åpnet Stortingets første kunstutstilling «Maleriet Eidsvold 1814» i historisk sal. Utstillingen markerte 130-årsjubileet for Oscar Wergelands berømte maleri «Eidsvold 1814».

Utendørs utstillinger

Stortinget laget også flere utendørs utstillinger i 2015. I anledning markeringen av krig og frigjøring i april og mai ble byggegårdene på oversiden av Wessels plass benyttet til å vise bilder av okkupasjonsmaktens overtakelse og misbruk av stortingsbygningen under krigsårene. Utstillingen ble i mai avløst av historiske fotografier av stortingsbygningen og området rundt av den kjente norske fotografen Anders Beer Wilse.

Bilde over: Stortingspresident Olemic Thommessen åpnet utstillingen «Da diktaturet fortrenget demokratiet» i Eidsvollsgalleriet. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

Bilde til venstre: Stortingsløvenes 150-års bursdag, 5. desember 2015. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

Den 5. desember inviterte Stortinget til familiedag på Eidsvolls plass i anledning stortingsløvenes 150-års bursdag, og arrangementet var en start på bygningsjubileet. Barna kunne lage sine egne tegneseriestriper og fargelegge løvemasker. Det ble i forkant bakt 1500 løvepepperkaker, som ble servert sammen med gløgg. Barna fikk utdelt løvenett, barneboken «Mina og løven» samt oppgavehefter. Under arrangementet ble det også informert om det kommende bygningsjubileet. «House of Commons» (se punkt 3.2.5) ble brukt til historiefortelling om fangen Gudbrand Mørstad, som hugget ut løvene, og til lesestund fra «Mina og løven». Det ble holdt seks familieomvisninger i stortingsbygningen. Arrangementet ble avsluttet med tale og bursdagssang av stortingspresident Olemic Thommessen.

Publikumstilbud

Sommeren og høsten 2015 ble omvisningstilbudet redusert, og for første gang deltok ikke Stortinget på arrangementet Oslo kulturnatt. Dette skyldes omfattende sikringsarbeider og ombygginger i resepsjonsområdet på Løvebakken samt rehabilitering av ventilasjonsanlegget i stortingssalen. Nedgangen i besøkende til Valget er ditt og MiniTinget skyldes rehabiliteringsprosjektet i Prinsens gate 26, som påvirker både lokaler og kapasitet. På grunn av byggestøy ble læringsspillet Rett på sak utviklet og gjennomføres i lagtingssalen under rehabiliteringsperioden.

Omvisninger

Stortinget tilbyr tilpassede omvisninger på norsk, engelsk og fransk for publikum gjennom hele året, både åpne og forhåndsbestilte. Besøktallet for omvisningsgrupper er ikke eksakt grunnet nåværende bookingsystem, som ikke sorterer på alle ønskelige kategorier og målgrupper. Det jobbes med å utarbeide et nytt og bedre verktøy for uttak av statistikk.

Kunstvandring

Stortinget har en kunstsamling på omtrent 800 objekter. Høydepunkter for samlingen vises fram under de åpne kunstomvisningene første mandag i måneden fra oktober til juni. De øvrige mandagene er reservert for gruppebestilling. I 2015 deltok 17 grupper med til sammen 295 deltakere.

Åpne dager

I 2015 var det flere jubileer og markeringer. Det ble arrangert åpne omvisninger 10. april, 29. mai og 5. desember 2015.

Seminar og kurs for eksterne deltakere

Administrasjonen har arrangert og gjennomført kurs og seminar for deltakere fra departementer, kommuner og skoler:

- Young Ambassadors (ca. 20 deltakere)
- Honorære konsuler (ca. 70 deltakere)
- Riksrevisjonen (ca. 20 deltakere)
- Departementer og direktorater (ca. 40 deltakere)
- Nasjonalt topplederprogram (ca. 30 deltakere)
- MiniStortinget fra Vågsbygd videregående skole (ca. 50 deltakere)
- Møte med fagkomité og fylkesrepresentanter (21 grupper, ca. 525 deltakere)
- Lærerkurs (ca. 140 deltakere)

Seminarene har vært spesialtilpasset og foredragsholdere har vært stortingsrepresentanter og ansatte fra konstitusjonell avdeling. Som en del av tilbudet legges det til rette for at grupper som kommer på omvisning og besøk, kan møte fylkesrepresentanter og fagkomiteer. To ganger i året arrangerer Stortinget kurs i

stortingskunnskap for samfunnsfag- og historielærere. I 2015 hadde kursene stor pågang av deltakere fra hele landet, og svært profilerte foredragsholdere som Jonas Gahr Støre, Børge Brende, Siv Jensen, Thorvald Stoltenberg og Kåre Willoch. Foredragsholderne presenterte bl.a. Stortingets oppgaver og samfunnsrolle. Kursene inneholdt også ekskursions til henholdsvis Oscarsborg festning og 22. juli-senteret.

Kunnskaps- og dokumentasjonsavdelingen mottok i august en gruppe fra utredningstjenesten i det sørkoreanske parlamentet. De ble vist hvordan utredningsseksjonen, stortingsarkivet, og stortingsbiblioteket er organisert og arbeider, og man utvekslet erfaringer.

Voksenopplæring

Voksne med minoritetsbakgrunn er en prioritert målgruppe for Stortingets kommunikasjonsarbeid. Administrasjonen har i 2015 jobbet med å tilpasse det eksisterende omvisningstilbudet samt å utvikle undervisningsopplegg i tilknytning til voksenopplæringen. Det er utviklet et elektronisk bestillingskjema der språknivå defineres, og omviser kan lettere tilpasse nivået til den enkelte gruppe. Som et ledd i kompetansehevingen på området ble det arrangert fagdag med ekstern foredragsholder over temaet tverrkulturell kommunikasjon. I 2016 starter også en systematisk innhenting av tilbakemeldinger på både omvisninger og undervisningsopplegg for målgruppen voksne med minoritetsbakgrunn. Sammen med verktøyet kollegaveiledning vil disse evalueringene brukes i arbeidet med å gi et enda bedre tilpasset tilbud til målgruppen.

Aktiviteter med barn og unge som målgruppe

MiniTinget

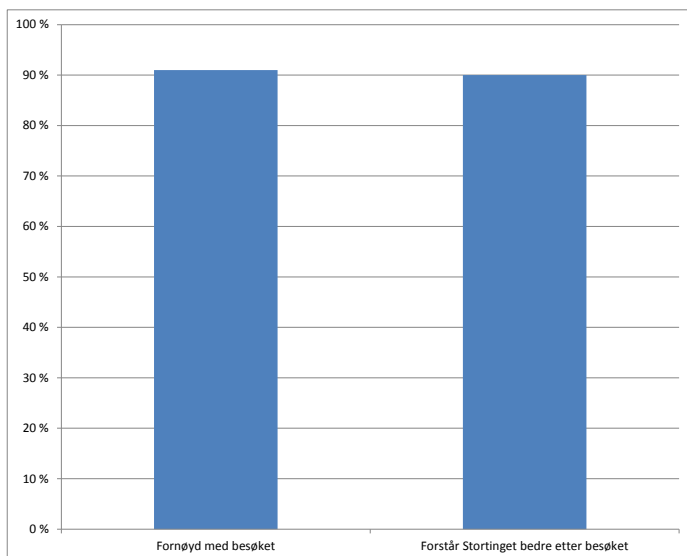
MiniTinget er et politisk læringsspill der elevene får innblikk i den hektiske hverdagen på Stortinget. Gjennom arbeid i partier og fagkomiteer innhenter elevene informasjon om ulike saker og lærer om saksgangen i Stortinget, fra lovforslag til vedtak. Stortinget ønsker med MiniTinget å øke det demokratiske engasjementet og inspirere til politisk debatt og diskusjon. Vi ønsker å gi førstegangselgere en grunnleggende forståelse for Stortingets arbeidsordning, maktfordelingsprinsippet og de ulike påvirkningskanalene. Dette samsvarer med sentrale læringsmål i læreplanen for samfunnsfag i videregående opplæring. I 2015, fram til sommeren, deltok 131 grupper med til sammen 3635 deltakere.

MiniTinget er svært populært og skal oppgraderes. Spillet gang vil bli beholdt, men de tekniske løsningene vil kunne skape fleksible løsninger som igjen øker kapasiteten. Flere klasser i videregående skole får i framtiden muligheten til å besøke rollespillet.

Rett på sak

Rett på sak er et nytt politisk læringsspill for elever i den videregående skolen, hvor elevene introduseres for ulike roller i det politiske liv. I Rett på sak deles klassen i partier, hvor de skal skrive partiprogram, debattere mot de andre partiene og til slutt gå til stortingsvalg. Spillet gir et praktisk innblikk i hvordan de folkevalgte jobber og setter saker på dagsorden. Spillet kombineres med en omvisning på stortinget. Rett på sak ble lansert i august 2015, og vil erstatte MiniTinget på ubestemt tid grunnet rehabiliteringsprosjektet i Prinsens gate 26.

I forbindelse med lanseringen av Rett på sak ble det gjennomført brukerundersøkelser. Evalueringer er nå en fast måling som gjennomføres, og resultatene viser at elevene både forstår Stortinget bedre og er svært fornøyd med besøket. I 2015 deltok 69 klasser i Rett på sak med til sammen 1797 deltakere.

Figur 9: Elevenes fornøydhet med besøket.

Valget er ditt

Valget er ditt er et politisk læringsspill for elever i ungdomsskolen. Stortinget tilbyr to versjoner av Valget er ditt: Valget er ditt – 2050 og grunnlovsversjonen Valget er ditt – 2014. I begge versjonene jobber elevene i partier. I Valget er ditt – 2050 lager elevene sine egne partiprogram, og i Valget er ditt – 2014 lager de sin egen grunnlov. Etter at elevene har skrevet sine partiprogram/grunnlover, presenterer de denne foran klassen, hvorpå klassen stemmer over partiet de mener har de beste løsningene. Spillet kombineres med en omvisning. I 2015 ble det gjennomført 98 spill i Valget er ditt med til sammen 2278 deltakere.

Formidlingsesker til bruk i omvisning for barnetrinnet. Foto: Stortinget.

Barneskolettrinnet

Det er laget to formidlingsesker til bruk i omvisninger for barnetrinnet. Den ene esken er tilpasset 1.–4. trinn og har som tema: «Grunnloven». Den andre esken har tittelen «Stortingets oppgaver» og er tilpasset 5.–7. trinn. Begge eskene har et tilhørende veiledningshefte, som er gjort tilgjengelig for representanter og ansatte som selv vil ha omvisning for barn. Disse eskene kan lånes i stortingstorget.

«Mina og Løven» i lydbokformat ble lansert på stortinget.no i februar 2015. Det ble i løpet av våren gjort et grundig forarbeid hvor lærere og elever fra 5. og 6. trinn på Majorstuen skole og Oppsal skole bidro i utviklingsarbeidet for mellomtrinnet. Gjennom samarbeidet ble det kartlagt hvilke behov og forutsetninger barna har, hva de er nysgjerrige på, samt hva de ønsker å lære mer om. På bakgrunn av dette forarbeidet er det utarbeidet et relevant og godt omvisningstilbud for mellomtrinnet som er basert på skolens kompetansemål. Det er nå mulig for lærere på dette trinnet å bestille omvisning via Stortingets nettsider.

Antall besøkende	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Omvisninger, inkl. lørdags- og sommeromvisninger (ca. antall besøkende) *	30 000	26 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Kunstvandring (antall besøkende)	540	432	440	305	320	428	295
Kunstvandring (antall omvisninger)	27	25	23	19	19	26	17
Kulturnatt (antall besøkende)	772	716	1 215	1 225	1 415	1 038	0
Valget er ditt (antall besøkende)	3 720	1 666	3 158	2 664	3 127	3 121	2 278
Valget er ditt (antall spill)	124	70	136	112	131	143	98
MiniTinget (antall besøkende)	5 895	5 163	7 518	6 736	6 826	6 213	3 635
MiniTinget (antall spill)	243	215	278	257	251	229	131
Rett på sak (antall besøkende)							1 797
Rett på sak (antall spill)							69

Tabell 9: Registrerte besøkende på omvisninger, kunstvandring, Valget er ditt, MiniTinget, Rett på sak, kulturnatt.
*) Besøktallet for omvisningsgrupper i øverste rad er ikke eksakt grunnet nåværende bookingsystem, som ikke sorterer på alle ønskelige kategorier og målgrupper. Det jobbes med å utarbeide et nytt og bedre verktøy for uttak av statistikk.

Utplasseringselever

Stortinget tok i mot 30 utplasseringselever fra ungdomsskolen. Elevene hospiterte i 15 seksjoner i administrasjonen og i ulike gruppesekretariater. Det er etablert et godt samarbeid på tvers av seksjonene og utarbeidet læringsmål for å sikre et godt læringsutbytte for elever, og gode læringsopplevelser i seksjonene. Gjennom hospiteringen får elevene innsikt i hvilken variert arbeidsplass Stortinget er, og i samarbeid med seksjonene knyttes læringsmålene til administrasjonens strategi.

Reisetilskudd

Skoleklasser med lang reisevei som skal besøke Rett på sak, MiniTinget eller Valget er ditt kan søke om reisetilskudd. Budsjetten for 2015 var på kr 3,5 mill., en økning fra kr 2,5 mill. i 2014. Økningen medførte at 110 klasser fikk innvilget reisetilskudd for å besøke Rett på sak og Valget er ditt i 2015, en økning på 37 klasser fra 2014. Budsjettoøkningen førte også til at antall klasser som fikk avslag, gikk ned til 7 i 2015, en klar nedgang fra 37 i 2014.

3.2.4 Delmål: Forberede framtidens formidling av folkestyret

Administrasjonen er i gang med å videreutvikle Stortingets tilbud til publikum. Målet er å ønske flere besøkende velkommen til Stortinget med et tilrettelagt formidlingstilbud. Gjennom et godt pedagogisk opplegg med varierte formidlingsmetoder og målgrupperettet innhold skal flere målgrupper ta del i kunnskapen om Stortingets virksomhet og folkestyret.

I 2015 har det vært fokus på å kvalitetssikre læringsaktiviteter, utarbeide målinger og evalueringer opp mot kommunikasjonsstrategien samt å implementere kollegaveiledning som et verktøy.

Det forberedes et besøksmottak i Prinsens gate 26 med bl.a. undervisningsrom og tilhørende fasiliteter.

Det arbeides med å få på plass et utvidet formidlingstilbud via stortinget.no og sosiale medier. Undervisningssidene er under utarbeidelse.

Historisk sal

Historisk sal skal videreutvikles som arena for en levende og engasjerende formidling av Stortingets historie og utviklingen av folkestyret. I 2016 fyller stortingsbygningen 150 år, og det forberedes i den anledning en omfattende jubileumsutstilling i historisk sal. Stortinget samarbeider med Nasjonalmuseet – Arkitektur om en presentasjon av arkitektkonkurransene om stortingsbygningen på 1850- og 1950-tallet. Det vil i tillegg være en rekke utstillingstiltak både andre steder i stortingsbygningen og utendørs, som sammen med seminarer og åpne arrangementer skal bidra til å vekke interessen for bygningen og dens betydning.

Digitaliserte stortingsforhandlinger

Videre arbeid med tilgjengeliggjøring av Stortingets forhandlinger og historiske materiale gjennom digitaliserte stortingsforhandlinger, nettpresentasjoner og utstillingsvirksomhet skal bidra til å øke kunnskapen om Stortingets virksomhet og utviklingen av folkestyret. Høsten 2015 tok Stortinget derfor opp igjen arbeidet med å registrere historisk arkiv i databaseprogrammet Asta med tanke på formidling gjennom arkivportalen.no.

Stortingsarkivet arbeidet i 2015 med å videreutvikle digitaliserte stortingsforhandlinger 1814–2005, slik at publikum kan bruke talerregisteret som inngang til sakene. Langtidslagringen av dette materialet skjer i tett samarbeid med Nasjonalbiblioteket. For langtidslagring av annet digitalt arkiv er det etablert dialog med sentrale virksomheter på feltet. Løsningen vil bli lansert i 2016.

Stortingsspillet

Stortinget påbegynte i 2014 arbeidet med å utvikle et brettspill med utgangspunkt i Stortingets saksgang og arbeidsform. Spillet utfordrer deltakernes kunnskaper om norsk politikk og historie. Spilletets hovedmålgruppe er skoleelever fra ungdomstrinnet og oppover. Stortingsspillet skal etter planen lanseres i oktober 2016.

3.2.5 Øvrig måloppnåelse

Ekstern kommunikasjon

Stortingets kommunikasjonsstrategi for 2015–2018 omhandler ekstern kommunikasjon og skal bidra til målet om aktuell kunnskapsformidling av folkestyret. For øvrig skal strategien bidra til interesse og forståelse for Stortingets rolle og oppgaver og legge grunnlag for å prioritere og samordne administrasjonens kommunikasjonsiltak. Det forutsettes at administrasjonen gjennom systematiske målinger kan følge utviklingen på viktige områder.

Kommunikasjonsavdelingen satte høsten 2015 i gang målinger av effekten av eget arbeid ut mot utvalgte målgrupper i kommunikasjonsstrategien: førstegangselgere, profesjonelle brukere og minoriteter. Også trafikken på stortinget.no ble målt og skal analyseres nærmere i 2016 sammen med resultatene fra de andre målingene. Analysene skal brukes til å justere kommunikasjonsstrategien og målrette arbeidet enda bedre.

Brosjyrer

Brosjyrene i flere språkutgaver er sentrale i arbeidet med å tilgjengeliggjøre informasjon om folkestyret. Hovedbrosjyren «Stortinget – Norges nasjonalforsamling» ble trykt i nye opplag og oversatt til to nye språk i 2015. Den finnes nå på bokmål, nynorsk, samisk, engelsk, tysk, fransk, spansk, polsk og russisk.

Årsbrosjyren «Stortinget 2013–2014», om parlamentarisk og utadrettet aktivitet på Stortinget i sesjonen, kom på nyåret 2015. For sesjonen 2014–2015 ble årsbrosjyren klar på bokmål og nynorsk før jul 2015.

De tre språkutgavene av brosjyren «Stortinget – Bygningen og kunsten» (bokmål, nynorsk og engelsk) ble gjenstand for en lett språklig revidering i 2015.

Informasjonsbrosjyren «Stortinget og demokratiet» ble utgitt i 2015. Brosjyren er skrevet med enkelt språk og ordforklaringer, og kan lastes ned elektronisk eller bestilles i trykket versjon via stortinget.no/lettlest. Med sine tilhørende arbeidsoppgaver vil brosjyren fungere som forberedelse til – eller en pedagogisk forlengelse av – en omvisning på Stortinget. Den vil også kunne benyttes som selvstendig undervisningsopplegg for grupper som ikke har anledning til å besøke Stortinget. I arbeidet med brosjyren ble det hentet inn faglige innspill fra målgruppen og lærere i voksenopplæringen. I den anledning ble en klasse fra Oslo voksenopplæring, avdeling Helsefyr, invitert til den høytidelige åpningen av Stortinget i oktober.

Større markeringer og arrangementer

Markeringer og demonstrasjoner på Eidsvolls plass

2015 var et år med mange demonstrasjoner og markeringer på Eidsvolls plass – totalt var det ca. 300 markeringer og demonstrasjoner.

Det er et stort spenn i temaene for markeringene. Her er noen eksempler på avholdte markeringer:

- Norges Røde Kors hadde bildeutstilling mellom trærne ut mot Karl Johans gate to uker i februar.
- I forbindelse med FNs bærekraftige utviklingsmål «Light The Way» – Action /2015 ble målene lyssatt på stortingsbygningen den 24. september.
- Marianne Heskes kunstverk «House of Commons» ble åpnet på Eidsvolls plass utenfor stortingsbygningen 21. oktober. Stortingspresident Olemic Thommessen talte under åpningen. «House of Commons» er et småkårs hus fra 1800-tallet. Huset sto opprinnelig ved Elvestadkrysset i Hobøl kommune. Det ble eksproprietert av Statens vegvesen i forbindelse med utbyggingen av E18 gjennom Østfold. Mange benyttet anledningen til å besøke «House of Commons» i løpet av høsten 2015. Kunstneren Marianne Heske reddet huset fra å bli revet, og med tillatelse fra Stortingets presidentskap ble det gjenreist på Eidsvolls plass foran Stortinget, der det stod fram til begynnelsen av januar 2016. House of Commons ble godt besøkt – ca. 700 personer i timen i helgene - og fikk mye oppmerksomhet i media. Kunstanmelder Kjetil Røed i Aftenposten betegnet prosjektet som «Årets beste enkeltstående verk» i sin oppsummering av kunståret i desember.

Andre aktiviteter

Stortingsbiblioteket tok imot studenter fra bibliotekstudiet ved Høgskolen i Oslo og Akershus som ledd i undervisningen i offentlige publikasjoner. Studentene fikk en presentasjon av bibliotekets tjenester og omvisning i Stortinget.

Stortingsbiblioteket tok imot en bibliotekstudent i 6-ukers praksis. Studentene får en innføring i et parlamentsbiblioteks arbeidsoppgaver og skriver en selvvalgt oppgave.

Stortingsbiblioteket har hatt møter med sentrale biblioteksamarbeidspartnere: Lederne ved Nasjonalbiblioteket, Deichmanske bibliotek, Juridisk fakultetsbibliotek, NRK-biblioteket og ansatte ved Nasjonalbibliotekets seksjon for periodika for utveksling av informasjon og lære av beste praksis.

Ved to anledninger i forbindelse med studiestart har stortingsarkivet deltatt på arkiv- og bibliotekpresentasjon for nye masterstudenter i historie ved Universitetet i Oslo. Presentasjonene holdes hvert semester, og samarbeidet ble i sin tid initiert av arkivene i Oslo.

Stortinget vert for OL-ilden

Stortinget var vert for og vokter av OL-ilden i perioden fra 2. desember 2015 til 8. januar 2016. Dette ble markert med et publikumsarrangement på Eidsvoll's plass og fakkeltog på Karl Johans gate 2. desember. Den olympiske ilden kom direkte fra Athen til Norge og Stortinget.

Et enstemmig storting bidro til at Ungdoms-OL 2016 ble en realitet. Derfor takket Stortinget ja til å huse ilden, som er det fremste symbolet for den olympiske idé.

3.3 Hovedmål: Smart representantservice

3.3.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)

Etableringa av Stortingstorget skal vere eit supplement til Løveporten der representantane får «alle» relevante tenester på ein stad. Servicetilbodet vil bli styrkt og gjort lettare tilgjengeleg gjennom samlokalisering av tenestene i Stortingstorget, som opnar 1.10.2014. Representantane vil i Stortingstorget ha eitt fysisk kontaktpunkt i administrasjonen for spørsmål som gjeld tenestene til administrasjonen. Administrasjonen arbeider for god og effektiv kopling mellom tenestetilbodet på Stortingetorget og i Løveporten.

Administrasjonen skal leggje til rette for enkle, brukarvenlege verktøy og digitale løysingar. Administrasjonen vil utvikle søkbare tenester på intranettet blant anna for å gjere regelverket for den parlamentariske saksbehandlinga meir tilgjengeleg for brukarane. Dei elektroniske systema som støttar den parlamentariske prosessen, vil bli vidareutvikla i 2015 og tilpassa ulike elektroniske plattformer.

Nye mobile IKT-løysingar skal forenkle tilgang til informasjon og fremje effektiv kommunikasjon, uavhengig av tid og stad. Forbetring av administrative støttefunksjonar og representantordningar som reiseoppgjjer vil halde fram i 2015.

I 2014 har ein sett i gang eit arbeid som har som målsetjing å etablere eit elektronisk oppslagsverk over dei lover og reglar som regulerer dei administrative tilhøva for representantane, og arbeidet held fram i 2015.

3.3.2 Delmål: Stortingstorget – et supplement til Løveporten – hvor representantene får «alle» relevante tjenester på ett sted

Stortingstorget, med tjenester som omfatter servicesenteret, IKT-mobile tjenester, representantordninger og stortingsbiblioteket har vært i drift fra 1. oktober 2014. I 2015 ble det gjennomført egevaluering av erfaringene med arbeidet så langt. Høsten 2015 ble det også gjennomført en brukerundersøkelse som omfattet alle brukergruppene. Undersøkelsen dekket følgende områder: a) overordnet tilfredshet med stortingstorget, b) bruksfrekvens og tilfredshet med de enkelte tjenestene i torget, og c) spørsmål om åpningstider og tilgjengelighet. I tillegg ble det hentet inn en rekke åpne kommentarer som vil kunne gi verdifull input i det videre arbeidet med videreutvikling av tjenestene i torget. Resultatet viser at brukerne er svært godt fornøyde med tjenestene i stortingstorget og at tendensen er at graden av tilfredshet øker med økt bruk. En samlet oppsummering av egevalueringen og brukerundersøkelsen med framlegg til tiltak behandles første kvartal 2016.

Det ble gjennomført to arrangementer i stortingstorget i løpet av høsten; «Bok i torget» med Kåre Willoch, som presenterte sin bok, og en veiledningsstand der Statistisk sentralbyrå (SSB) viste fram sine statistikktjenester.

Bilde over: Marianne Heskens kunstverk «House of Commons» ble åpnet på Eidsvoll's plass utenfor stortingsbygningen 21. oktober. Foto: Stortinget.

Bilde til venstre: Idrettspresident Tom Tvedt overleverte den olympiske ilden til stortingspresident Olemic Thommessen på Eidsvoll's plass. Foto: Morten Brakestad/Stortinget.

Det blir arbeidet videre med å utvikle arrangementer i torget.

I 2015 startet arbeidet med å planlegge en digital parallell til stortingstorget – en felles inngang til alle tjenestene i Stortingets administrasjon. Det tas sikte på å lansere løsningen senhøstes 2016.

Seksjon for representantordninger økte sin tilstedeværelse i stortingstorget til å være til stede alle dager det er møter i stortingssalen. Tidligere var seksjonen til stede kun tirsdager og onsdager.

Reiseoppgjør

Den gode behandlingstiden for reiseoppgjør er opprettholdt gjennom 2015, og det har vært arbeidet med bl.a. å forenkle arbeidsflyten ved kontroll og bokføring av reisebilag.

Elektronisk søk etter regler og retningslinjer

Det har vært jobbet redaksjonelt med innholdet på Løveporten for å forbedre informasjonen knyttet til tjenestene på stortingstorget, og for å gjøre gjenfinningen ved søk lettere.

3.3.3 Delmål: Enkle, brukervennlige verktøy og digitale løsninger

Nytt biblioteksystem

Stortingsbiblioteket er tilknyttet Bibsys som leverer bibliotekstjenester til fag- og forskningsbibliotek. I 2015 ble en lenge planlagt overgang til nytt biblioteksystem gjennomført. Overgangen til nytt system vil gi bedre bibliotekstjenester for representanter, politisk ansatte og administrativt ansatte. Stortingsbiblioteket benytter kryptering ved sending av utlåns- og lånerdata.

Elektronisk oppslagsverk over lover og regler

I 2015 har man fortsatt arbeidet med å skaffe et elektronisk oppslagsverk over lover og regler som regulerer de administrative forholdene for Stortingsrepresentantene og ansatte. Oppslagsverket er planlagt lansert høsten 2016. Administrasjonen arbeider parallelt med oppdatering av retningslinjer for reisedekning for stortingsrepresentantene.

Løveporten

Løveporten har i 2015 blitt forbedret både teknisk og redaksjonelt. Det er bl.a. åpnet opp for flere kalenderhendelser i kalenderen, og det er foretatt tekniske forbedringer når det gjelder strømmen av meldinger på forsiden av Løveporten.

Store deler av det redaksjonelle stoffet til avdelingene er oppdatert og forenklet. Organisasjonsendringene har også gjort det nødvendig med oppdatering av Løveporten og integrerte systemer.

I tillegg til redaksjonelle forbedringer i de ulike kildene i virksomhetssøket er statistikkverktøy for søk benyttet for å bedre gjenfinning. Det er lagt inn synonymer og anbefalte treff i søket basert på brukernes søkeadferd. Kvaliteten på innholdet og metadata i Fellesperson og dokumentlager for administrasjonen er forbedret og gir dermed bedre kvalitet i virksomhetssøket.

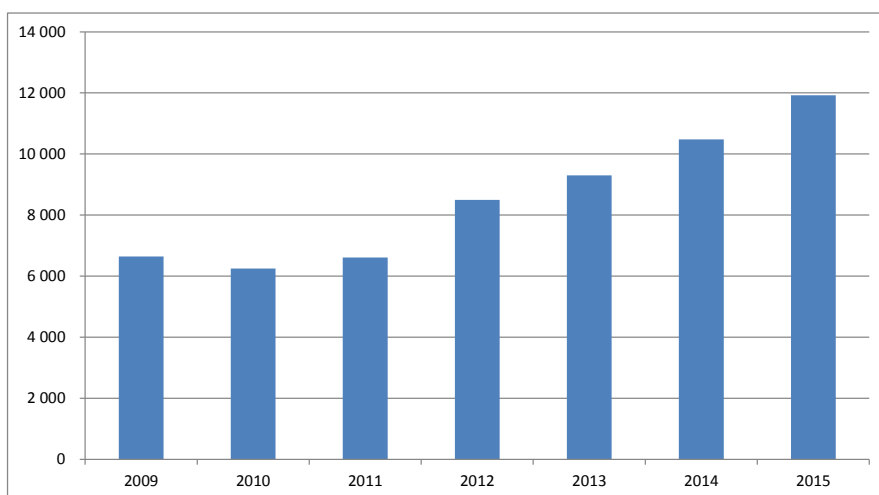
Mobilt Storting

Overgang til Mobilt Storting er blitt veldig godt mottatt. Dette har gitt Stortingsrepresentanter, partigruppene og ansatte betydelig større fleksibilitet i arbeidshverdagen. Hovedmålet for prosjektet var å gi alle brukere med behov for mobil IT-støtte tilrettelagt mobilt utstyr og løsninger for sine oppgaver samt brukervennlig og sikker tilgang til Stortingets systemer uansett hvor man jobber fra. Stortingsrepresentanter, ansatte i partigruppene og i administrasjonen fikk utlevert ny mobil plattform i løpet av høsten 2015.

IT-brukertjenester

I likhet med de fire foregående årene var det en økning i antall henvendelser til IT-brukerstøtte i 2015. Antall registrerte saker og innkommende telefoner i 2015 var 11 923 mot 10 476 i 2014, en økning på 14 prosent. Noe av denne økningen kan tilskrives overgang til mobilt utstyr.

90 prosent av alle telefoner ble besvart innen 20 sekunder, mens løsningsgraden i 1. linje (løst på telefon) var 80 prosent. Vi ser at forskjellen mellom antall registrerte saker og innkommende telefoner vokser. Dette skyldes i stor grad at flere og flere benytter seg av våre tjenester i stortingstorget.

Figur 10: Antall henvendelser til IKT brukerstøtte per år.

I forbindelse med Mobilt Storting ble det gjennomført 62 klasseroms-kurs med 579 deltakere og 20 én-til-én opplæringer. Totalt er det levert ut 672 nye pc-er.

3.3.4 Øvrig måloppnåelse

Brukerrådet

Stortinget har et brukerråd for stortingsrepresentanter. Brukerrådet representerer stortingsrepresentantene i dialog med Stortingets administrasjon om alle saker som gjelder administrative rutiner, regelverk for representantordninger, IKT-spørsmål og andre saker av betydning for stortingsrepresentantenes arbeidssituasjon. Brukerrådet er et viktig organ for administrasjonen i arbeidet med å avstemme brukernes behov mot administrasjonens tjenester.

For stortingsperioden 2013–2017 er følgende medlemmer av brukerrådet:

- Ulf Leirstein, FrP, leder
- Kari Henriksen, A
- Svein Harberg, H
- Anders Tyvand, KrF
- Heidi Greni, Sp
- Iselin Nybø, V
- Torgeir Knag Fylkesnes, SV

Miljøpartiet De Grønnes stortingsgruppe har meddelt at deres representant ikke ønsker å delta i brukerrådet.

Forvaltningsavdelingen ivaretar sekretærfunksjonen i brukerrådet.

Boligkomiteen

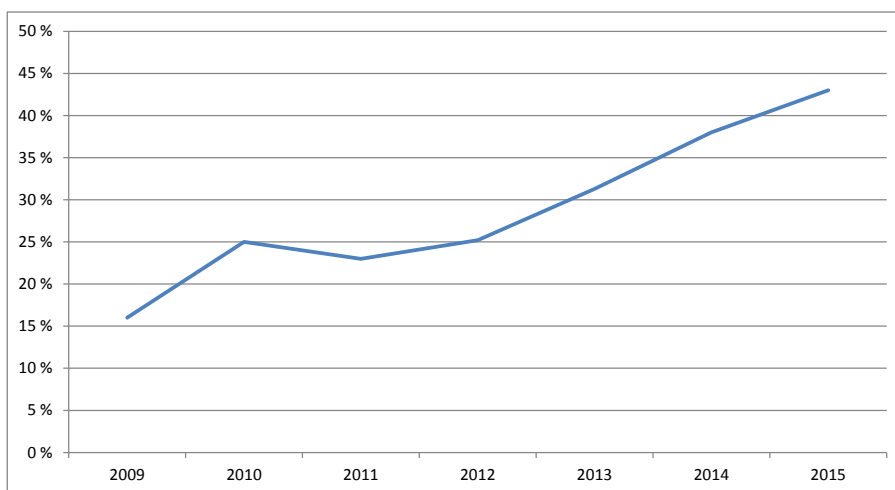
Stortingets boligkomité består av én stortingsrepresentant fra hvert parti. For stortingsperioden 2013–2017 har presidentskapet oppnevnt følgende medlemmer:

- Ingrid Heggø, A, leder
- Gunnar Gundersen, H, nestleder
- Ingebjørg Amanda Godskesen, FrP
- Olaug V. Bollestad, KrF
- Snorre Valen, SV
- Heidi Greni, Sp
- Terje Breivik, V

Komiteens mandat er å tildele pendlerboliger i henhold til retningslinjer fastsatt av presidentskapet. Komiteen har i 2015 hatt 4 møter og behandlet 13 søknader om bytte av pendlerbolig. I forbindelse med rehabilitering av Parkveien 17 har leder og sekretær, etter fullmakt fra komiteen, tildelt erstatningsleiligheter og foretatt tildeling for tilbakeflytting til Parkveien 17. Komiteen er rådgivende organ for presidentskapet når det gjelder representantenes bovilkår. Boligkomiteen har ikke lagt saker frem for presidentskapet i 2015.

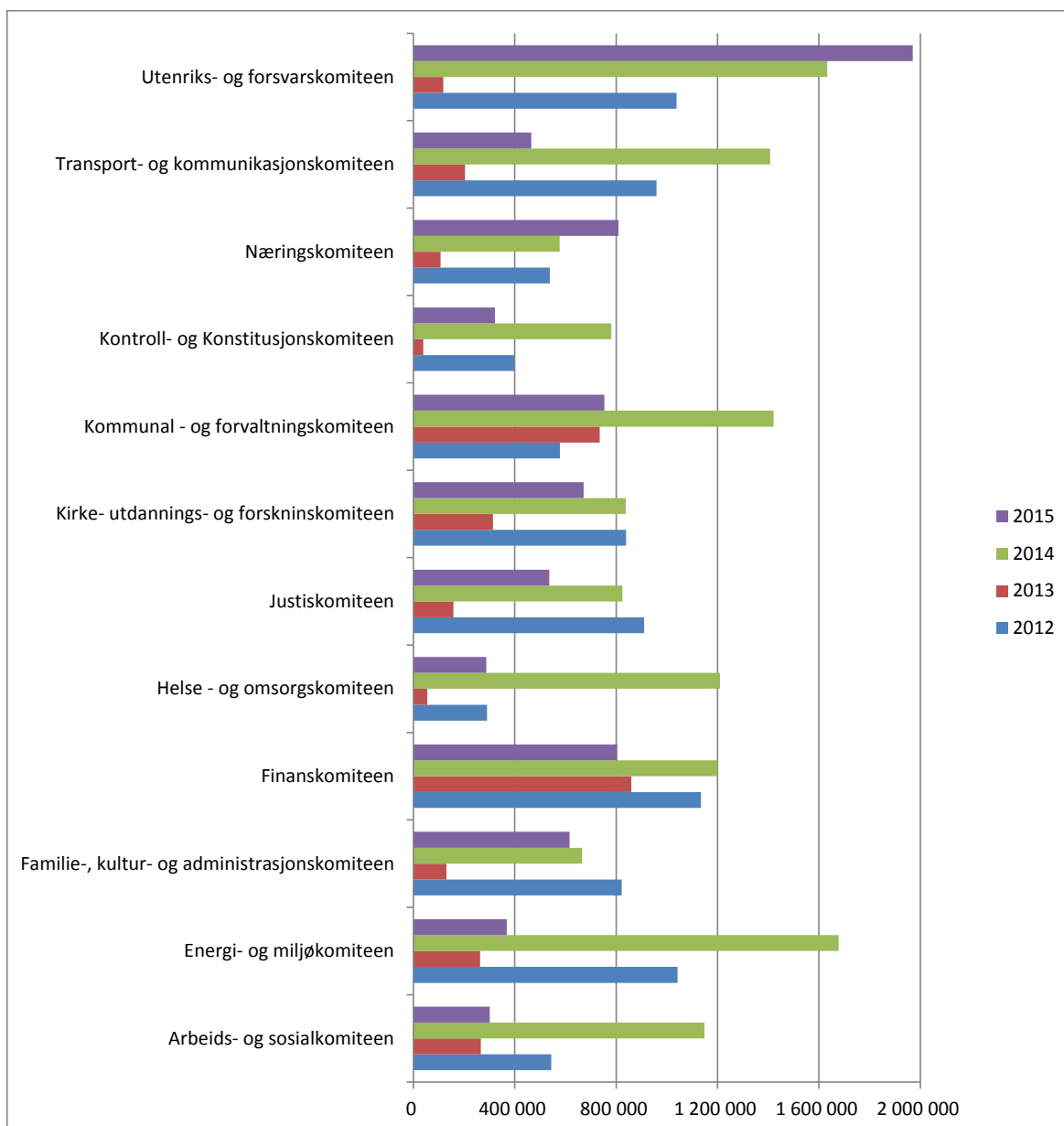
Reiser

Antall bokførte reiser

Figur 11: Andel som bestilte innenlandsbilletter online selv. Online-bestilling tilbys kun for innenlandsreiser

Reiseweb ble innført som obligatorisk registreringsmedium for alle reiseregninger fra 1. oktober 2013. Innføring av reiseweb og forenkling av rutiner og arbeidsprosess har effektivisert arbeidet med reiseoppgjør, slik at målet om 3–5 dagers behandlingstid er opprettholdt også i 2015. I 2015 ble det behandlet 14 683 reisebilag mot 14 148 året før.

Figur 12: Utvikling komitereiser utenlands, i kroner.

Elektroniske reiseregninger

Fra 1. juli 2014 utgikk krav om papirkvitteringer for reiseregninger, og i denne forbindelse ønsket Stortingets administrasjon å legge til rette for en papirløs reiseregningsprosess. En papirløs reiseregningsprosess forutsetter behandling av digitale kvitteringer og at alle godkjenningsledd er elektroniske.

Stortingets administrasjon tilrettela for en helelektronisk reiseregningsprosess fra 5. juni. Ansatte ved internasjonal avdeling har vært pilotbrukere i 2015.

Det er tre hovedendringer i hvordan reiseregningen fylles ut: Kvitteringene må digitaliseres, brukerne må laste opp kvitteringen til reiseregning, og godkjenning skjer elektronisk. I 2015 ble 131 reiseregninger helelektronisk behandlet.

Servicesenteret

I 2015 har servicesenteret deltatt i utvikling av samarbeidet mellom tjenestene i stortingstorget, av tjenestetilbudet og av rutiner. Det jobbes kontinuerlig med å tilpasse og fornye tjenester basert på brukernes etterspørsel og behov.

Omsetning i Servicesenteret	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Frimerker	163 856	154 027	137 996	132 178	104 842	103 268
Reisekort	617 622	813 160	832 214	732 293	556 243	522 934
Profil/Gaveartikler	441 366	566 612	520 613	465 181	473 004	479 521
Billetter	179 098	172 523	120 558	0	0	0
Pakker	17 916	22 976	0	0	0	0
Øvrig	27 544	26 502	0	0	0	19 175
Sum	1 447 402	1 755 800	1 611 381	1 329 652	1 134 089	1 124 898

Tabell 10: Servicesenterets årlige omsetning i kroner.

Stortingsbiblioteket

Stortingsbiblioteket er betjent med bibliotekar i stortingstorget. Samlingene befinner seg på torget og i tunnelbiblioteket, og er tilgjengelige til enhver tid ved bruk av selvbetjent utlånsautomat.

Oppdrag til biblioteket kommer hovedsakelig fra interne brukere som stortingsrepresentanter og politiske rådgivere. Biblioteket besvarer også eksterne henvendelser om Stortingets historie, saksgang og dokumenter.

Varsling om nye tidsskrifthefter sendes ut fortløpende til ca. 200 mottakere. Rundt 2600 tidsskriftartikler er lest i fulltekst

Referanseoppdrag i stortingsbiblioteket	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	476	532	516	403	338	336	347

Tabell 11: Referanseoppdrag i stortingsbiblioteket. Nærmere 20 prosent av alle bibliotekets oppdrag initiert av utredningsseksjonen (67 av 347).

Varsel om nyheter i media om personer og tema, på telefon, iPad og i Løveporten er en populær tjeneste. Nyhetsvarslingen søker etter omtale av ca. 500 personer og temaer, og på e-post blir det sendt ut ca. 700 varsler hver dag til rundt 500 mottakere. «Aviskiosken» Buyandread omfatter nå ca. 330 norske aviser, og rundt 70 tidsskrifter og fagmagasiner. Alle på Stortinget har tilgang til den, og vi logget inn her ca. 313 ganger per dag i 2015. I gjennomsnitt ble det lastet ned 477 enkeltsider og/eller hele aviser per dag.

Stortingsbiblioteket utarbeider ukentlige EU/EØS-nyhetsbrev. I 2015 ble det sendt ut 32 nyhetsbrev. Nyhetsbrevet er tilgjengelig på stortinget.no. Antall abonnenter har økt med 40 prosent i 2015, og var ved årets utgang 1061. Av disse var 264 interne. Antall nyhetssaker som ble omtalt i nyhetsbrevene gjennom 2015, var 225.

Stortingsarkivet

Stortingsarkivet har som hovedoppgave å forvalte Stortingets arkiver gjennom å bevare dokumentasjonen, støtte den parlamentariske og administrative saksbehandlingen, gjøre arkivet tilgjengelig og formidle innholdet i arkivet. Den delen av stortingsarkivet som ivaretar arkivdanningen, doksenteret, arbeidet i 2015 mye med å utvikle gode rutiner for elektronisk saksbehandling i Stortingets administrasjon. Rutinene ble utarbeidet

i samarbeid med avdelinger og seksjoner. Doksenteret har også drevet mye oppfølging mot den enkelte saksbehandler for å få implementert de nye rutineene og bruken av saksbehandlingssystemet ePhorte.

Registrerte saker og dokumenter	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saker	2 471	1 988	1 748	1 601	1 724	1 891	1 920
Innkommne dokumenter	7 966	7 388	8 120	8 133	8 762	9 605	11 283
Utgående dokumenter	2 942	3 089	3 146	3 038	3 313	3 203	3 105
Notater	1 787	1 650	2 010	2 153	2 289	2 108	2 473
Dokumenter totalt	12 695	12 127	13 276	13 324	14 364	14 916	16 861

Tabell 12: Saker og dokumenter i Stortingets arkivtjenester.

Stortingsarkivet arbeidet i 2015 med videreutvikling av digitaliserte stortingsforhandlinger, som ved lanseringen i 2013 gjorde alle trykte dokumenter fra Stortingets forhandlinger i perioden 1814–2001 tilgjengelige gjennom søk i registrene. I 2015 ble løsningen utvidet til 1814–2005, og i løpet av 2016 blir søket utvidet med talerregisteret som inngang til sakene.

Stortingsarkivet samarbeidet med de øvrige arkivinstitusjonene i Oslo (Riksarkivet, Statsarkivet i Oslo, Oslo byarkiv og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek) om å markere Arkivdagen 2015. For femte året på rad holdt arkivene et felles, åpent fagseminar. I 2015 var temaet «Grenseløst. Migrasjon i arkivene».

Presentasjonen av de digitaliserte stortingsforhandlingene har så langt vært en stor suksess. Tallet på treff i løsningen på stortinget.no (550 000) viser tydelig at brukerne selv finner kildene til mange av sine ulike problemstillinger på stortinget.no. Dette er hovedforklaringen på nedgangen i antall henvendelser til stortingsarkivet.

Henvendelser til Stortingets arkivtjeneste	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eksterne	779	806	877	921	862	485
Interne	256	259	308	272	279	180
Henvendelser totalt	1 035	1 065	1 185	1 193	1 141	665

Tabell 13: Henvendelser til Stortingets arkivtjeneste.

Utredninger

Utredningsseksjonen besvarer utredningsoppdrag og yter faglig bistand til stortingsrepresentanter, partigrupper og komiteer i Stortinget basert på spørsmål fra den enkelte oppdragsgiver. Hensikten med seksjonens arbeid er å sikre de folkevalgte mulighet til å få utredet enkeltspørsmål de er opptatt av.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Antall behandlede utredningsoppdrag	484	435	409	337	463	415

Tabell 14: Antall behandlede utredningsoppdrag per år.

Utredningsseksjonen besvarer også forespørsler fra andre lands parlamenter, og de sistnevnte henvendelser knytter seg eksempelvis til hvordan Norge har innrettet lovgivning eller organiseringen på et område. Slike henvendelser mottas gjennom ECPRD-nettverket, jf. omtale nedenfor.

De siste årene har det samlede antallet oppdrag som utredningsseksjonen besvarer i løpet av ett år, ligget mellom 400 og 500. I valgår, slik som 2013, er antallet oppdrag normalt noe lavere enn i andre år.

Særskilt om European Centre for Parliamentary Research and Documentation (ECPRD)

Stortinget deltar i et nettverk for samarbeid mellom europeiske parlamenter vedrørende utredning og dokumentasjon. Samarbeidet ble etablert i 1977. Det meste av aktiviteten innenfor ECPRD består i å besvare spørsmål fra kolleger i andre parlamenter når de har behov for å avklare hvordan et felt er regulert i andre land. Hoveddelen av spørsmålene Stortinget mottar gjelder rettslige og organisatoriske forhold. I tillegg er en del spørsmål knyttet til interne parlamentsforhold (konstitusjonell praksis og prosedyrer, lønnsnivå og IKT). Utredningsseksjonen besvarer de fleste spørsmålene som Stortinget mottar gjennom nettverket. I tillegg til utveksling av svar på spørsmål så samarbeides det innen ECPRD nettverket gjennom årlige seminarer innen fire «areas of interest»: økonomi, parlamentarisk prosedyre, bibliotek/arkiv/utredning og IKT. På seminarene utveksler parlamentene erfaringer med organisering og arbeidsformer.

Servering

For å utvikle tjenestetilbud og imøtekomme økende etterspørsel etter bespising i forbindelse med møter, besøk og arrangementer, har kafeteriaseksjonen i 2015 implementert nytt helhetlig matkonsept med fokus på norske tradisjoner, råvarer, sesonger og balanserte menyer.

I 2015 ble kantinekontrakten i stortingskvartalet fornyet og i den forbindelse ble det byttet leverandør.

Omsetningen både i spisestedene og i forbindelse med møter og arrangementer er totalt sett stabil. Det samme gjelder antall gjester. Grunnet økt aktivitet i stortingsbygningen og renovering i stortingskvartalet dreies mer av bespisingen over til stortingsbygningen.

Omsetning Serveringsenheter	2012	2013	2014	2015
Komitéhuset	277 119	265 811	238 655	247 583
Stortingets kafeteria	5 319 210	5 497 013	5 652 150	6 036 199
Stortingskvartalet	3 918 688	4 382 251	4 288 301	3 797 715
Sum	9 515 017	10 145 075	10 179 106	10 081 497

Tabell 15: Serviceenhetenes årlige omsetning i kroner.

Barnehageplass

Stortinget har reservert ni barnehageplasser i en privat barnehage i Oslo. Plassene er forbeholdt stortingsrepresentanters barn, men kan benyttes av barn av ansatte/partigruppene dersom plassene ikke fylles opp av stortingsrepresentanters barn. Gjennom 2015 har opptil 9 plasser vært benyttet av både barn av stortingsrepresentanter og barn av ansatte.

3.4 Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene

3.4.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)

Stortingets administrasjon skal forvalte, drifte og utvikle Stortingets bygninger og bustader, slik at dei gjev trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet samtidig som ein kjem funksjonelle behov til møtes og stortingsbygningen blir godt bevart. Vesentlege bygningsmessige oppgåver er planlagde i 2015 og fram til 2017. Store rehabiliteringsarbeid vil vere i gang i Prinsens gate 26, og i tillegg skal ein starte bygging av nytt post- og varemottak og innkøyringstrasé til dette mottaket.

Ombyggingsarbeida, nybygg og innkøyringstrasé (kulvert) har ei total kostnadsramme på 1,14 mrd. kroner per april 2014 og er planlagt ferdigstilte i løpet av 2017. Statistisk sentralbyrås byggjekostnadsindeks for bustader blir lagd til grunn for indeksjusteringa i perioden 2015–2017.

Som ei førebuing til 150-årsjubileet for stortingsbygningen i 2016 er det planlagt rehabilitering og vedlikehald i delar av stortingsbygningen og mindre oppgraderingar av interiøret.

Basert på ein heilskapleg plan for stortingsbygningen som blei utvikla i 2014, vil ein også gjennomføre delprosjekt for å oppgradere interiør og uttrykk i 2015. Her vil både møblering og lyssetjing vere viktige element i ei modernisering, samtidig som ein tek omsyn til dei bevaringsverdige elementa.

Det blei i 2014 sett i verk eit program for oppussing av pendlarbustader, og dette held fram i 2015. I tillegg vil aktivitetar i samband med større oppgraderingsbehov av eksisterande pendlarleilegheiter bli starta opp, eventuelt planlagd utskifting ved kjøp/sal.

Med basis i risikovurderingar vil det bli sett i verk nye sikringstiltak både utvendig og innvendig. Blant anna vil ein utføre arbeid med ei trinnvis utbygging av perimetersikring rundt stortingsbygningen.

Målet om eit «grønt storting» skal vere ein av premissane for utviklingsarbeidet i Stortinget.

3.4.2 Delmål: Stortingets bygninger og boliger gir trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet

Byggearbeider Prinsens gate 26, nytt post- og varemottak og innkjøringstrasé

2015 har vært preget av mange utfordringer i prosjektet, noe som har medført både forsinkelser og behov for økte økonomiske rammer. Arbeidene med grunnforhold og med å bevare fasaden har bl.a. vist seg å bli betydelig mer omfattende enn man hadde forutsett. Utfordringene med fasaden ble etter hvert løst, og man gikk i gang med rivearbeidene som planlagt i august.

Utgraving av post- og varemottaket under Wessels plass ble også påbegynt i 2015, og det ble i den forbindelse også bygget en midlertidig trikketrasé i Rosenkrantzgate for å legge om trikken mens utgravingen pågår. Den midlertidige trikketraseen er et samarbeidsprosjekt med Oslo kommune bymiljøetaten, som også har et stort prosjekt i samme område.

I juni 2015 inngikk Stortingets administrasjon kontrakt med KF entreprenør AS for å bygge innkjøringstrasé fra Rådhusgaten og inn til det nye post- og varemottaket. Selve arbeidene startet i august, og vil prege Nedre Vollgate og Rådhusgata i lang tid framover. Kulverten bygges i faser, for å opprettholde mest mulig tilgjengelighet for eiendommer og aktiviteter i gaten.

Pendlerboliger

I mai 2015 startet arbeidet med å rehabilitere Parkveien 17, en boligblokk som i helhet eies av Stortinget. Alle leilighetene blir totalrenovert og vil ved ferdigstilling være fullt ut oppgradert både teknisk og funksjonelt til dagens standard. Arbeidene er forventet å være ferdige i mai 2016.

Det har, i tillegg til ombygging av hele Parkveien 17, blitt foretatt ytterligere total oppussing av fire pendlerboliger gjennom året. Dette omfatter nye bad, nye overflater på vegg, gulv og tak samt noen steder endrede og bedre planløsninger for de boligene der dette har vært mulig. Dette er gjort i tillegg til vanlig oppgradering og vedlikehold.

Sikringstiltak (innvendig og utvendig)

Det har høsten 2015 vært jobbet med å videreføre arbeidet knyttet til perimetersikring av Stortinget. Arbeidet har sitt utgangspunkt i mulighetsstudien for Stortinget som ble utarbeidet høsten 2014 i samarbeid med Oslo kommune. Målet med dette prosjektet er å sikre Stortingets uteområder.

Det er i løpet av 2015 utført flere nye sikringstiltak i stortingsbygningen og i garasjen. Det er bl.a. gjort sikrings- og bygningsmessige tiltak i hovedinngangen på Løvebakken, et omfattende arbeid som ble utført gjennom sommeren 2015.

Drift av Stortingets bygningsmasse

Alle henvendelser som gjelder eiendomsdrift skjer via eget postmottak som fordeler oppgaver til utfører innen fire timer. Dette gjelder oppgaver om kontorinnredninger og møbler, tekniske installasjoner (unntatt telefoni- og IT-tjenester), bygningsmessig vedlikehold, bygningsteknisk brannfag, skilting, flyttinger, avfallshåndtering, varemottak m.m. De fleste oppgaver blir utført i løpet av én til tre dager, etter prinsippet først inn først ut. Oppgaver knyttet til HMS-krav blir prioritert og satt til utføring umiddelbart. Oppgaver som krever mer planlegging, som møblering og flytteoppgaver, behandles normalt innen én uke. Enkelte bestillinger tar noe lengre tid, da de avhenger av ekstern leverandørs leveringstid. I 2015 var det totalt 2 993 henvendelser som ble videreformidlet til arbeidsoppgaver for seksjon for eiendomsdrift. Det var ved årsskiftet 194 oppgaver som sto i kø for å bli utført.

Byggearbeider Prinsensgate 26. I oktober 2015 var taket revet og entreprenøren var godt i gang med rivingen av toppetasjen. Foto: Stortinget.

Drift av pendlerboliger

Servicesenteret tar imot og videreformidler oppdrag til driftstekniker for Stortingets pendlerboliger.

Stortingets pendlerboliger i 2015 fordelt på størrelse	HC-tilpasset	Ettroms	Toroms	Treroms	Fireroms	Femroms	Totalt
Antall leiligheter	2	0	66	61	12	1	142

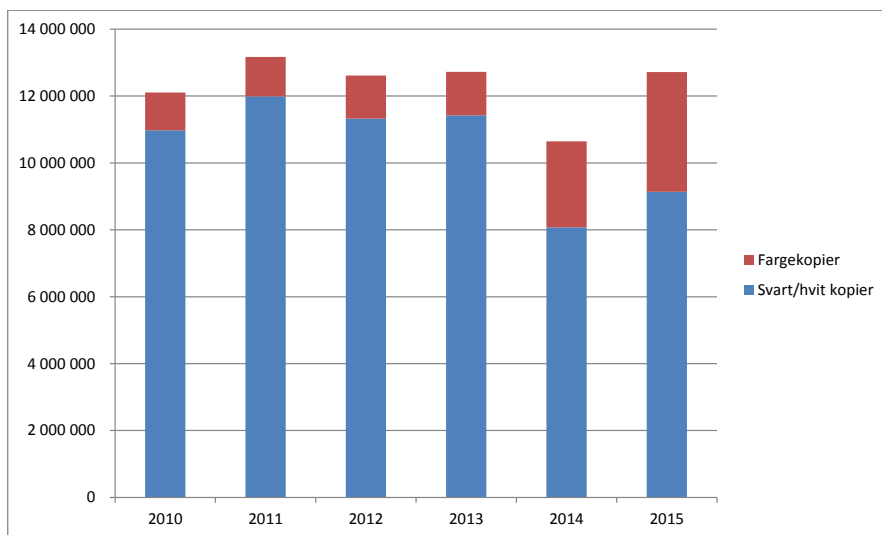
Tabell 16: Antall pendlerboliger i 2015.

Avfall

Miljøtall:		2011	2012	2013	2014	2015
Avfall	Total avfallsmengde kg	304 615	303 972	388 585	322 138	310 280
	Mengde returpapp og papp i kg	150 601	139 524	192 103	118 603	129 970
Innkjøp	Antall nye leverandører som er miljøsertifiserte	158	127	146	104	63
Transport	Utslipp av CO2 i antall tonn for utenlandsflyreiser	1 382	546	321	1 019	685
	Antall videokonferanser	0	0	14	33	20

Tabell 17: Miljøtall.

Den totale avfallsmengden er igjen redusert noe, til tross for større byggarbeider som normalt medfører mer avfall. Det har vært mange flyttinger i administrasjonen. Flyttinger medfører rydding og kasting av dokumenter. Det kan igjen ha medført at mengden returpapp og papp er steget noe fra 2014 til 2015.

Figur 13: Kopiering på grafisk seksjons maskiner og alle andre kopimaskiner på Stortinget.

Papirforbruk	2011	2012	2013	2014	2015
Paller	69	60	68	57	66
Ark	8 280 000	7 254 000	8 160 000	6 840 000	7 820 000
Tonn	44	38	43	36	40

Tabell 18: Årlig papirforbruk.

Energi

Energitalle beregnes ut fra en effektiv bygningsmasse på 58 400 m² kontorlokaler for Stortingets administrasjon. Dette er en reduksjon på 8 600 m² sammenlignet med 2014 og tidligere år. Årsaken til reduksjonen er at kontorlokalene i Prinsens gate 26 er tatt ut av underlaget da lokalene er under rehabilitering/ ombygging. I tillegg er det ca. 16 000 m² med pendlerboliger som er til bruk for stortingsrepresentantene, og som ikke inngår i tallene.

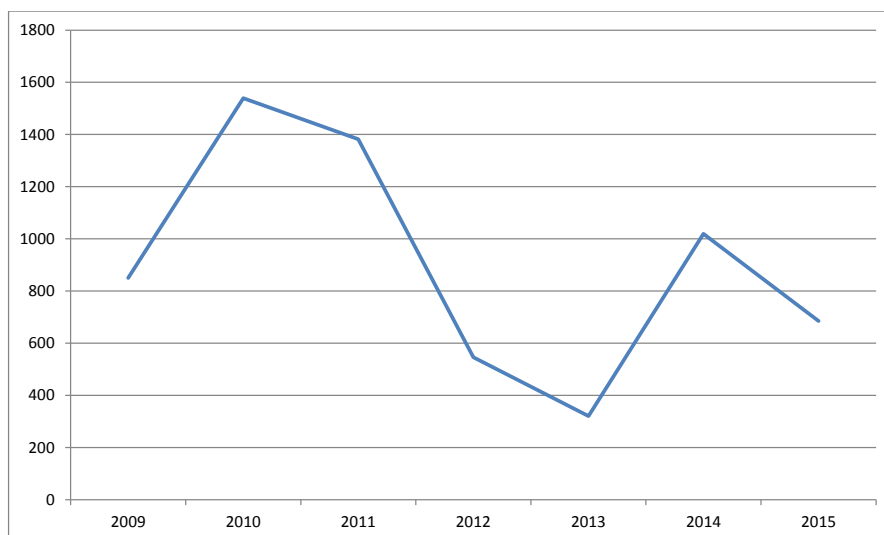
Energi (kWh)	2012	2013	2014	2015*
Energibruk per m ² av total bygningsmasse på 67 000 m ²	198	174	161	170
Strømforbruk	6 899 202	5 707 501	6 293 659	5 573 255
Fjernvarme	6 372 589	6 000 000	4 497 742	4 354 705

Tabell 19: Energi. *For 2015 er total bygningsmasse 58 400 m².

Tallene for fjernvarme i tabellen for 2015 viser en fortsatt nedgang. Deler av nedgangen er forårsaket av lavere forbruk som følge av klimamessig svingninger, og deler som følge av at arealene er mer energieffektive.

Transport

Stortingsrepresentantene har en utbredt reisevirksomhet. I dag måles CO₂ utslipp på alle utenlandsreiser.

Figur 14: Utslipp av CO₂ i antall tonn for stortingsrepresentantenes utenlandsreiser.

3.4.3 Delmål: God kombinasjon av historiske elementer og moderne norsk design og kunst

Oppgradering av interiør og uttrykk som en del av helhetlig plan for stortingsbygningen

Med prosjektleder fra Kunst i Offentlige Rom (KORO) planlegger Stortingets utsmykningsutvalg det estetiske uttrykket i Prinsens gate 26 i forbindelse med rehabiliteringsprosjektet. Arbeidet er foreløpig i planleggingsfasen, og fortsetter til den restaurerte og ombyggede delen er ferdig bygget.

I forbindelse med 150-årsjubileet for stortingsbygningen i 2016 er det gjennomført flere oppgaver. I løpet av 2015 ble det bl.a. utført en antikvarisk og historisk tilbakeføring av lagtingssalens venteværelse (rom S-336). Rommet vil bli brukt til møter knyttet til den parlamentariske virksomheten. Besøkende vil kunne se rommet i forbindelse med markeringer som skjer i løpet av 2016.

Første etasje i Tollbugata 35 har tidligere vært utleid til næringsvirksomhet. I forbindelse med de store byggeprosjektene som nå pågår, har det blitt nødvendig å omdisponere disse arealene til kontorarbeidsplasser. I 2015 ble det derfor opparbeidet nye kontorarealer med moderne funksjonelle arbeidsplasser.

Det planlagte arbeidet med helhetlig plan for stortingsbygningen har blitt utsatt i 2015 på grunn av øvrige prosjekter vedrørende bygg og sikring. Prosjektet videreføres, og forslag til delprosjekter forventes utarbeidet i løpet av 2016. Resultater fra arbeidet vil inngå i videre utvikling av Stortingets bygningsmasse og bruken av denne.

3.5 Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø

Strategien for Stortingets administrasjon for perioden 2014–2018 inneholder også et femte mål «Attraktiv, kompetent organisasjon med godt arbeidsmiljø». «Ansatte, organisasjon og arbeidsmåter er «verktøyene» i arbeidet med å nå de fastsatte målene. Skal folkestyret respekteres og fungere godt, må administrasjonen være et levende arbeidssted; et sted hvor ansatte får utvikle seg og blir utfordret til å bidra. Vi setter klare og tydelige krav til alle ledere og medarbeidere.»

3.5.1 Mål i Prop. 1 S (2014–2015)

Stortingets administrasjon skal ha ein kultur der dei etiske retningslinene og verdigrunnlag skal speglast av i haldningane og framferda til den enkelte. Internkommunikasjonen skal vere god og effektiv. Stortingets administrasjon skal ha ein felles kultur basert på verdiane hjelpsam, ansvarleg, påliteleg og open.

Stortingets administrasjon skal strekkje seg mot å vere ei føregangsverksemd i heilskapleg leiarskap, medrekna god styring og medarbeidarutvikling. Når det gjeld leing, betyr dette eit behov for tydeleg målstyring og prioritering av ressursar med god forankring i den overordna strategien.

Den interne styringa skal vere enkel og heilskapleg, med tydelege roller og ansvar og god økonomistyring og verksemdsstyring. Leiarane i administrasjonen skal ha tilgang på god og relevant styringsinformasjon når dei treng det. System og verktøy for styring, innsyn og kontroll skal vidareutviklast i 2015. System for verksemdsstyring skal bli implementerte i 2015, og samtidig skal administrasjonen arbeide vidare med utvikling og implementering av eit heilskapleg system for internkontroll.

Stortingets administrasjon skal arbeide kontinuerleg med målretta kompetanseutvikling, med riktig kompetanse på rett stad. Ein vil fokusere på å nytte eigne tilsette til vedvarande oppgåver, slik at kompetansen blir verande i verksemda. I løpet av 2014 vil det bli etablert ein HR-strategi, som vil bli følgd opp vidare i 2015.

Vidare har ein i 2015 planlagt å implementere eit program for kompetanseutvikling og vurdere innføring av e-læringsverktøy i samband med introduksjonen av nye medarbeidarar og leiarar. Administrasjonen vil i 2015 halde fram med arbeidet med leiarutvikling gjennom eit revidert og oppdatert leiarutviklingsprogram.

3.5.2 Tydelig lederstruktur og effektive arbeidsmåter

Administrasjonen anskaffet i 2014 et virksomhetsstyringssystem. Virksomhetsstyringssystemet ble implementert i 2015 og tatt i bruk fra og med tertialrapporteringen per 1. tertial 2015. Det er lagt ned et betydelig arbeid i å implementere og videreutvikle virksomhetsstyringssystemet, som har fått navnet Styringsportalen. I tillegg ble det i 2015 også implementert et nytt budsjetteringsverktøy.

Målsettingen med innføring av Styringsportalen og nytt budsjetteringsverktøy var å legge til rette for mer effektive arbeidsmåter knyttet til planlegging og oppfølging av arbeidet med virksomhetsplaner og budsjettering. I tillegg bidrar både Styringsportalen og budsjetteringsverktøyet til å gjøre rapporteringsarbeidet i forbindelse

med tertial- og årsrapporter mer effektivt. Mye informasjon finnes på ett sted, og det er mindre bruk av manuelle regneark i både planleggings-, oppfølgings- og rapporteringsarbeidet.

Utvikle HR-seksjonen med vekt på elementene i HR-strategien

HR-strategien for Stortingets administrasjon ble ferdigstilt i 2015. Denne peker ut tre satsningsområder: ledelse, kompetanse og styrking av HR-funksjonen. Som ledd i dette er det foretatt en gjennomgang av HR-funksjonen hva angår samhandling, organisering og ledelse i HR-seksjonen og analyse av HR-funksjonens strategiske rolle.

Lederutvikling

Det er gjennomført ledersamlinger med hovedvekt på temaer som styring, HR-strategien, endringsledelse og implementering av verdier. Et nytt lederutviklingsprogram ble startet opp, der verdien åpenhet er blitt valgt som den mest vesentlige å gripe fatt i. Ledersamlingene har derfor i stor grad fokusert på åpenhet og tilbakemeldingskultur. Som ledd i lederutviklingsprogrammet er det igangsatt basisgrupper på tvers av administrasjonen for erfaringsutveksling og utvikling.

3.5.3 Tydelige roller og ansvar: alle ansatte vet hva som forventes av dem og hvilken myndighet de har

Administrasjonen startet i 2014 arbeidet med å integrere risikostyring i virksomhetsstyringen. I forbindelse med planprosessen for 2015 ble det gjennomført risikovurdering av alle oppgaver som ble rapportert på direktørnivå. Det er tilrettelagt for oppfølging og rapportering på identifiserte risikoer og risikoreduserende tiltak i Styringsportalen.

Det er arbeidet mye med internkontrollarbeidet på økonomiområdet i 2015. I tillegg er det gjennomført tre prosesskartlegginger knyttet til internkontroll:

- Arbeidsflyt i fakturabehandlingsprosessen
- Bestillingsrutine knyttet til seksjon for eiendomsdrift
- Adgangskortrutine

Det er et mål å innarbeide internkontroll og risikovurderinger i større grad i planprosessen for kommende år. For 2016 vil det bli gjennomført en midtveisevaluering av strategien som bl.a. inneholder en risikovurdering av avdelingenes måloppnåelse og en mer overordnet risikovurdering gjennomført av direktørens ledergruppe. Risikovurderingene vil bli fulgt opp med risikoreduserende tiltak.

Revisjon av hovedinstruksen

I 2015 er det arbeidet med revisjon av Hovedinstruks for virksomhetsstyring i Stortingets administrasjon. Hovedinstruksen inneholder bl.a. hovedprinsipper for intern ansvarsfordeling. I løpet av året er det også utarbeidet en ny policy for fullmakter som har som formål å sikre etterlevelse av fullmakter og ensartet bruk av begreper ved utarbeidelse av fullmakter.

Introduksjonsopplegg for nye ledere og medarbeidere

Det er gjennomført to heldags introduksjonskurs for nyansatte i administrasjonen. Kursene legger vekt på å innføre deltakerne i Stortingets arbeid, med innlegg fra stortingspresidenten, direktøren for administrasjonen, representanter fra partigruppene og komitesekretærene. I tillegg består introduksjonskurset av omvisning i Stortinget og uformell lunsj med avdelingssjefene i administrasjonen. Det arbeides videre med utvikling av introduksjonsopplegg på Løveporten for nye medarbeidere og ledere.

Helhetlig tariffavtale for Stortingets administrasjon

Målsettingen er å få på plass en helhetlig/samordnet tariffavtale for Stortingets administrasjon, tilsvarende

hovedtariffavtalen i staten. I utgangspunktet skal det ikke foretas tariffendringer som følge av dette arbeidet. Første arbeidsutkast til ny tariffavtale ble oversendt hovedtillitsvalgte 6. november 2015. Det ble gjennomført arbeidsmøter med organisasjonene i november og desember. Det er avtalt forhandlingsmøter med sikte på å få på plass en avtale med virkning fra 1. mai 2016.

Ansvarsmatrise for anskaffelsesprosessen

En ansvarsmatrise for anskaffelsesprosessen ble utarbeidet i 2015, og ansvarsmatrisen for avtaleoppfølging ble revidert. Dette arbeidet vil videreføres i 2016. I tillegg vil policyen for innkjøp bli revidert. Arbeidet med å utarbeide en anskaffelsesstrategi ble også påbegynt i 2015 og skal ferdigstilles i 2016.

3.5.4 Målrettet kompetanseutvikling: Riktig kompetanse på riktig sted

Kompetanseutvikling

Det er planlagt et arbeid med å avklare hvilket ambisjonsnivå som skal ligge til grunn for videre arbeid med kompetanseutvikling, og hvilke sentrale stimulansetiltak som kan iverksettes for å oppnå god faglig kunnskap innen tjenestoområdene. Det er arbeidet med forslag til nye retningslinjer for studiestøtte som det blir arbeidet videre med i 2016. Det er lagt til rette for intern mobilitet, slik at medarbeidere skal kunne skifte arbeids-/tjenestoområde i kraft av endret kompetanse.

Det er igangsatt et prosjektarbeid for anskaffelse av e-læringsverktøy for Stortingets administrasjon.

Etiske retningslinjer og varslingsregler

Det er avholdt informasjons- og veiledningsmøter sentralt og lokalt i administrasjonen der de nye reviderte etiske retningslinjene og de nye varslingsreglene har vært tema. Dette vil fortsette i 2016.

3.5.5 Brukervennlige verktøy og digitale løsninger forenkler arbeidshverdagen

Virksomhetsstyringssystemet Styringsportalen

Virksomhetsstyringssystemet Styringsportalen er gradvis utvidet fra å inneholde operasjonalisering av hovedmål og delmål fra virksomhetens strategi til også å inneholde styringsinformasjon om økonomi, HR (bemanning, sykefravær, overtid) og avtaler (oversikt over anskaffelser og inngåtte avtaler). Styringsportalen inneholder også funksjonalitet for rapportering på vernerunder og medarbeidersamtaler. Videreutvikling av Styringsportalen fortsetter i 2016.

Prosjekt rekrutteringsportal

Prosjekt rekrutteringsportal er gjennomført og avsluttet. Prosjektet omfattet anskaffelse av ny rekrutteringsportal fordi eksisterende rammeavtale gikk ut 31. desember 2015. Anskaffelsen ble gjennomført på planlagt tid.

Nye skjemaer

Jobbanalyseskjemaet ble ferdigstilt i løpet av høsten 2015. Oppstart av implementering av jobbanalyseskjemaet er planlagt til 2016. I tillegg er det utviklet (men foreløpig ikke tatt i bruk) et skjema for innhenting av informasjon ved utbetaling av godtgjørelse til stortingsrepresentanter og vararepresentanter.

Innkjøp

Fra 1. mai 2015 ble avtalearkivet overført til virksomhetsstyringsverktøyet Styringsportalen. Ved å innføre et nytt virksomhetsstyringssystem har Stortinget fått en bedre avtaleoversikt og skal kunne forutse kommende anskaffelser på en bedre måte, både med hensyn til ressursplanlegging og mindre konsulentbruk.

Anskaffelse av konkurransegjennomføringsverktøy (KGV) ble påbegynt i 2015.

Digital håndbok

Det er igangsatt en anskaffelsesprosess for etablering av en digital håndbok for henholdsvis de ansatte og representantene. Formålet er å tilgjengeliggjøre all relevant informasjon innen områdene på en mer brukervennlig måte.

3.5.6 Kommunikasjonsplan som sikrer god kommunikasjonsflyt internt og eksternt

Kommunikasjonsstrategien

I 2015 er det gjort et omfattende arbeid med målinger i tilknytning til kommunikasjonsstrategien. Målingene er gjennomført for å få bedre kunnskap om våre brukere og hvordan de opplever våre kommunikasjonstjenester. Det er gjennomført besøksundersøkelser, brukerundersøkelser, medieanalyse og nullpunktsundersøkelser overfor målgruppene i kommunikasjonsstrategien. Resultatene og analysen av disse danner grunnlag for videre arbeid og prioritering av kommunikasjons tiltak.

Forholdet til omverdenen

Stortingets kommunikasjon med omverdenen skal være relevant og god og bidra til kunnskap om og interesse for Stortingets arbeid.

Det vises til punkt 3.2.5 angående ekstern kommunikasjon.

Ny visuell identitet

I 2015 ble det igangsatt et prosjekt for å utvikle en ny visuell identitet for Stortinget. Målsettingen med prosjektet er at Stortingets visuelle identitet skal uttrykke hva Stortinget er, og hvilke verdier Stortinget som landets nasjonalforsamling representerer. Stortinget skal ha en visuell identitet som er tatt i bruk på en god og enhetlig måte av alle som forvalter profilen.

Det skal lages en brukervennlig håndbok med et malverk og eksempler på bruk av profilen. Prosjektet skal også foreslå en plan for innføring og en modell for videre forvaltning av den visuelle identiteten.

Den visuelle identiteten er tenkt innført bredt, og prosjektet vil over tid få konsekvenser for alle visuelle flater, som interiør, skiltssystemer, uniformer, trykksaker, digitale kanaler mv. Prosjektet skal avsluttes våren 2016 med mål om å lansere den nye visuelle identiteten oktober 2016.

3.5.7 Et arbeidsmiljø preget av samhold, kunnskapsdeling og god kultur for tilbakemelding

Bedriftshelsetjenesten (BHT) har i 2015 utarbeidet en ny omfattende søknad for å opprettholde status som godkjent bedriftshelsetjeneste for 5 nye år. BHT har nå status som godkjent bedriftshelsetjeneste fram til 15. oktober 2020.

Det er holdt 14 presentasjoner fra august til desember om etikk og varsling, forebygging og håndtering av mobbing og trakassering. Workshopen «Vår gode arbeidshverdag» er gjennomført i 9 seksjoner med gode tilbakemeldinger.

Det har vært invitert til dialogmøter i flere avdelinger.

BHT deltok i arbeidsgruppen for ny medarbeiderundersøkelse med bedriftssykepleier og bedriftsfysioterapeut.

Bedriftssykepleier har gitt reisemedisinsk informasjon og gjennomført vaksinerings for tjenestereiser utenlands, og yrkesvaksinerings for utsatte grupper.

Det har vært gjennomført kurs i grunnleggende førstehjelp/HLR og hjertestarterkurs. BHT har hatt beredskap ved en rekke offisielle arrangementer på Stortinget.

3.5.8 Ansatte som etterlever Stortingets verdigrunnlag og etiske retningslinjer

Nye, reviderte etiske retningslinjer og retningslinjer for varsling – «Si i fra» – har vært gjenstand for informasjon og workshops i avdelinger og seksjoner. I disse aktivitetene har bedriftshelsetjenesten særlig fokusert på forebygging og håndtering av mobbing og trakassering.

Under ledersamlingen våren 2015 ble åpenhet spesielt trukket fram som en sentral verdi å legge vekt på i alt arbeid og samarbeid på tvers i organisasjonen.

Stortingets administrasjon skal ha en kultur der de etiske retningslinjene og verdiene våre blir reflektert i den enkeltes holdninger og innstilling. Internkommunikasjonen skal være god og effektiv.

3.5.9 Øvrig måloppnåelse

Pensjonsordning for stortingsrepresentanter

Dagens pensjonsordning for stortingsrepresentanter ble vedtatt i 2011. Stortingsrepresentantene tjener opp pensjon i en pensjonsbeholdning der alle år på Stortinget teller med. Det gis pensjonsopptjening av godtgjørelse opp til 12 G. Pensjonen kan tas ut fleksibelt fra 62 til 75 år. Alderspensjonen er basert på samme prinsipp som ny alderspensjon i folketrygden. Det er en nettoordning som betyr at tjenstepensjonen kommer i tillegg til andre pensjoner, og at den ikke blir samordnet med andre pensjoner. Pensjonen levealderjusteres og reguleres. Representanter som hadde opptjent rettigheter etter tidligere ordning, beholder disse. Det gjelder også retten etter 75-årsregelen, men videre opptjening etter denne regelen er ikke mulig etter 1. januar 2012. Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse.

Pensjonsutbetalinger	2011	2012	2013	2014	2015
Pensjonsutbetalinger (alderspensjon, ventegodtgjørelse, etterlattepensjon og uførepensjon) (mill. kr)	61,1	63,7	63,2	67,2	70
Antall som mottok pensjonsytelser fra ordningen	364	369	373	386	391
Administrasjonskostnader til SPK (mill. kr)	0,8	1,3	1,2	1,3	1,5

Tabell 20: Pensjonsutbetalinger.

Regulering av representantenes godtgjørelse

Den 4. juni 2015 vedtok Stortinget Lønnskommisjonens innstilling om justerte satser for stortingsrepresentantenes godtgjørelse, jf. Innst. 356 S (2014–2015). Fra 1. mai 2015 er årlig fast godtgjørelse for stortingsrepresentanter kr. 885 491.

Den årlige godtgjørelsen til stortingsrepresentanter og regjeringens medlemmer fastsettes av Stortinget etter innstilling fra Stortingets lønnskommisjon.

Lønnskommisjonen har sett på hvorvidt lønnsutviklingen til stortingsrepresentantene og regjeringsmedlemmene har vært i takt med samfunnet for øvrig. I innstillingen for 2015 påpekte kommisjonen at det i lønnsutviklingen mellom sentrale ledergrupper i staten og stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer har utviklet seg en avstand over tid. Kommisjonen fant ikke grunn til å foreta endringer i beregningsmåten for godtgjørelsen for 2015, men vil komme tilbake til hvordan avstanden i lønnsutviklingen bør håndteres i kommende lønnsoppgjør.

For perioden 1. september 2013–31. august 2016 er følgende oppnevnt som medlemmer av Stortingets lønnskommisjon:

- Daglig leder Inger E. Prebensen, leder
- Professor Fredrik Engelstad
- Sorenskriver i Oslo tingrett Geir Engebretsen

Forvaltningsavdelingen ivaretar sekretærfunksjonen i lønnskommisjonen.

Forsikring

Etter endring i lov om godtgjørelse for stortingsrepresentanter høsten 2014 har stortingsrepresentantene fra 1. januar 2015 vært omfattet av bestemmelsene om gruppeliv og yrkesskade i hovedtariffavtalen i staten. Stortingsrepresentantene har med dette samme økonomiske sikkerhet ved yrkesskader og yrkessykdommer som arbeidstakere i staten og departementenes politiske ledelse.

Innkjøpsvirksomheten

I 2015 har Stortinget gjennomført en rekke anskaffelser. I anskaffelser hvor det er hensiktsmessig stilles det krav om at leverandøren er tilknyttet en offentlig godkjent lærlingeordning og at leverandør kan framvise vandelsattest. I tillegg ble det stilt krav om at leverandør er miljøsertifisert, eventuelt at miljø ble tatt inn som tildelingskriterium i anskaffelser hvor dette var hensiktsmessig. Krav om universell utforming er benyttet i de anskaffelser hvor dette ble ansett som nødvendig.

Antall konkurranser via Doffin, antall kontrakter / rammeavtaler samt omsetning på leverandørene.	2012	2013	2014	2015
Antall konkurranser via Doffin	33	37	42	44
Rammeavtaler	130	125	137	133
Kontrakter inkl. husleiekontrakter	125	120	159	169
Antall leverandører *	970	898	1 107	898
Oms > 10 mill	4	9	9	9
Oms <10 mill, 1 mill>	58	60	66	63
Oms <999', 101'>	130	135	175	132
Oms <10', 100>	330	320	402	330
Oms < 10'	448	374	455	364

Tabell 21: Anskaffelser, antall konkurranser utlyst via Doffin. *) Tallet gjelder leveranser som berøres av lov om offentlige anskaffelser, dette er eksklusive offentlige avgifter, refusjoner og tilskudd m.m.

Ved å innføre et nytt virksomhetsstyringssystem har Stortinget fått en bedre avtaleoversikt og skal kunne forutse kommende anskaffelser på en bedre måte, både når det gjelder ressursplanlegging og mindre konsulentbruk.

Arbeidet med å etablere gode rutiner for anskaffelser og å videreutvikle rapportering av innkjøpsarbeidet er videreført. Antall små leverandører er redusert med rundt 90. Antall utlyste konkurranser via Doffin viser en svak økning, og det har vært en svak økning i antall kontrakter, mens antallet rammeavtaler har gått noe ned.

Kostnader i forbindelse med store rehabiliteringsprosjekt og IT-investeringer har medført at Stortingets administrasjons kjøp av varer og tjenester har hatt et økende volum de siste årene.

Økonomiforvaltning

Økonomiforvaltningen i Stortingets administrasjon skal følge Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten, med enkelte tilpasninger vedtatt av direktøren 8. april 2015.

Videre er økonomiforvaltningen omtalt i Hovedinstruks for virksomhetsstyring i Stortingets administrasjon og administrasjonens policy for økonomiforvaltning.

Fra 1. januar 2015 ble det innført en nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statlig sektor deriblant hos Stortingets administrasjon. Dette medfører at det både i budsjett- og regnskapstall for 2015 er gjort fratrekk for merverdiavgift i henhold til reglene i rundskriv R-116 av 12. mars 2015. Dette påvirker således sammenligningsgrunnlaget for årsregnskapene for 2014 og 2015, siden tallene for 2015 er redusert for merverdiavgiften.

Stortingets administrasjon har fra 2014 inngått avtale med Direktoratet for økonomistyring (DFØ) om kjøp av regnskapstjenester (inkludert skanning av faktura), der man nyttiggjør seg DFØs budsjett, regnskaps- og rapporteringsverktøy. Lønn og reise gjennomføres i egen regi, men man har i 2015 tatt initiativ til en dialog med DFØ om en avtale om kjøp av system og systemdrift for å utføre reise- og lønns tjenester.

Stortingets administrasjon har gjennom 2015 foretatt en fortløpende videreutvikling av kontoplanen basert på obligatorisk standard kontoplan. Det har vært dialog med faggruppen i DFØ som forvalter standard kontoplan, for å tilstrebe at kontoplanen til Stortingets administrasjon i størst mulig grad brukes på samme måte som hos andre statlige virksomheter.

Administrasjonen har i 2015 videreført arbeidet med å forbedre kvaliteten i regnskapet og rapporteringen. Det er gjennomført systematiske kontroller av kontering og bruk av økonomimodellen, og man har iverksatt tiltak for å bedre kvaliteten. I tillegg har det vært satt søkelys på å redusere andelen av for sent betalte fakturaer, der resultatene mot slutten av 2015 viste store forbedringer.

Arbeid knyttet til internkontroll innenfor regnskap og økonomi omtales under kapittel 4.1.1.

Elektronisk faktura

E-fakturaer	2012	2013	2014	2015
Bokførte fakturaer	9 804	9 443	9 326	8 377
Herav e-fakturaer (antall)	383	1 992	3 747	4 784
E-fakturaer (%)	4 %	21 %	40 %	57 %

Tabell 22: E-fakturaer.

Andelen elektroniske fakturaer er økt fra 40 prosent i 2014 til 57 prosent i 2015. Tallene er beregnet på grunnlag av betalte fakturaer i 2015.

Medarbeidersamtaler

Det er gjennomført medarbeidersamtaler i tråd med nytt veiledningsopplegg. Det nye malverket er tatt godt imot og justeres i tråd med innmeldte erfaringer.

Medarbeiderundersøkelser

En intern arbeidsgruppe sammensatt av ledere og representanter fra seksjonene, HR-seksjonen og organisasjonene, har forberedt metode og prosess for ny medarbeiderundersøkelse i 2016.

Medarbeiderdag

Medarbeiderdagen 2015 ble gjennomført 30. januar på Ballroom. Der fikk ca. 400 deltakere oppleve følgende program: Åpning v/Hilde Grønstad Skar på saksofon, tilbakeblikk på året som gikk (herunder den vellykkede feiringen av grunnlovsjubileet) og informasjon om aktiviteter i det kommende året v/Ida Børresen; «Ta regien» v/Anne Grethe Solberg fra Gender Consulting as; «Livet på Stortinget» v/Martin Kolberg; «Si ifra» -

en presentasjon av retningslinjer for varsling v/Bård Knutzen/HR og forebygging/håndtering av mobbing og trakassering i Stortingets administrasjon v/Liv Urdal/BHT; «Etikk i hverdagen» v/Einar Øverenget. Dagen fortsatte med underholdning av Jon Niklas Rønning og Ole Morten Aagenes og ble avsluttet med dans og swing ved Big Boss Band.

Inkluderende arbeidsliv

Samarbeidet med Navs arbeidslivssenter er videreført. IA-handlingsplanen 2014–2018 for Stortingets administrasjon er implementert. Gjennomsnittlig avgangsalder var 66 år.

Likestilling

Stortingets administrasjon har gjennom hovedavtalen om medbestemmelse forpliktet seg til å legge til rette for mangfold blant de ansatte, særlig med hensyn til kjønn (herunder kvinner i ledelse), etnisitet, funksjonsevne og alder. Det er et mål at det ikke skal være mindre enn 40 prosent kvinner i lederstillinger. Tallene pr 31. desember 2015 viser en kvinneandel på 54 prosent på gruppeledernivå og høyere.

HMS

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har avholdt 5 møter i 2015. Blant sakene som er behandlet, kan nevnes kvartalsvis gjennomgang av sykefraværet, gjennomgang av vernerundene, Bedriftshelsetjenestens årsrapport for 2014 og årsplan for 2015, velferdsmidler, forebyggende tiltak i forbindelse med støy ved gjennomføring av prosjekt P26, reviderte etiske retningslinjer, opplegg for HMS-opplæring, status for handlingsplaner etter medarbeiderundersøkelsen 2013, endringer i retningslinjer for hytteutvalget, rutiner for oppfølging av traumatiske episoder, rutiner for god medvirkning i byggarbeider og flytteprosesser.

Referat fra møtene i AMU tilgjengeliggjøres på Løveporten.

Hovedverneombudet ivaretar vervet på heltid.

Kafeteria

Kafeteriaseksjonen har utviklet og implementert et helhetlig mattilbud for Stortingets serveringssteder i løpet av året. Det er også foretatt interne justeringer i organiseringen for å imøtekomme nye forventninger til leveranser fra seksjonen.

Interne kurs og seminarer

Språkundervisning

I alt 38 stortingsrepresentanter deltok på én-til-én undervisning eller gruppeundervisning i engelsk (31), fransk (3), russisk (2), tysk (1) og arabisk (1) i løpet av 2015. I sommerferieperioden deltok 4 representanter på individuelle språkkurs i England (2) og Frankrike (2).

Totalt 60 ansatte i gruppeseekretariatene og administrasjonen deltok på interne språkkurs i 2015. De ukentlige språkkursene (engelsk og fransk) hadde ca. 30 deltakere. I tillegg ble det arrangert én-til-én undervisning i norsk for én ansatt. I løpet av året ble det gjennomført skreddersydde engelskkurs for seksjon for besøk og formidling, seksjon for intern service og for komitesekretærene.

Undervisning i anskaffelser

Det er gjennomført følgende kurs i innkjøp: anskaffelser over kr 100 000, anskaffelser under kr 100 000 og kurs i kravspesifisering. Kursene i anskaffelser er frivillige, mens kravspesifiseringskurset var spesielt innrettet mot IT-avdelingen som er en avdeling som foretar mange anskaffelser. Det var ca. 150 kursdeltakere sammenlagt på innkjøpskursene.

Styringsportalen og nytt budsjetteringsverktøy

Det er holdt flere kurs i den nye Styringsportalen. Nitti brukere fikk grunnopplæring i forbindelse med innføringen. Deretter er det gjennomført frivillige repetisjonskurs i forbindelse med tertialrapportering og arbeidet med virksomhetsplan for 2016.

Opplæring i nytt budsjetteringsverktøy er gitt til aktuelle brukere, fortrinnsvis alle seksjonsledere i administrasjonen, i forkant av budsjettarbeidet.

Kurs i økonomiforvaltning og virksomhetsstyring

Det er gjennomført opplæring i fakturabehandling, regnskapsføring, standard kontoplan, nettoføringsordningen og økonomi- og virksomhetsstyring. Alle ansatte med økonomisk fullmakt har deltatt på obligatorisk kurs i standard kontoplan og riktig regnskapsføring. Det har også vært kurs i praktisk bruk av fakturabehandlingssystemet.

De nye arbeidstidsordningene

Det er gjennomført kurs i arbeidstidsordningene for ansatte og ledere.

HMS-kurs

Lederes og vernepersonellens HMS-kompetanse er kartlagt. Det er gjennomført et arbeid med å oppdatere HMS-opplæringen.

Kurs i bruk av informasjonskilder

Stortingsbiblioteket holder kurs i bruk av informasjonskilder som er tilgjengelige via Løveporten, i nyhetssøk og søk i Stortingets saker og dokumenter. Nyansatte både i administrasjonen og i gruppesekretariatene får tilbud om kurset. 105 personer fikk tilbud om å delta på kurs i 2015, mot 140 i 2014. 46 (48 prosent) personer deltok, og det er litt høyere andel enn året før (54 personer og 39 prosent i 2014). Fordelingen på kategori for alle kurs er 2 representanter (4 prosent), 24 ansatte i gruppesekretariatene (52 prosent) og 20 (44 prosent) i administrasjonen. Antall kurs holdt var 19.

Kurs i elektronisk saksbehandling

Våren 2015 holdt doksenteret kurs for saksbehandlere i nye rutiner for elektronisk saksbehandling. Etter oppgradering av saksbehandlerløsningen ePhorte ble det høsten 2015 gjennomført nye kurs med fokus på endret funksjonalitet.

Kurs i bruk av stortingsforhandlinger på nett (Digistorting)

Det er også holdt kurs eksternt og internt for Stortingets administrasjon og for politisk ansatte i bruk av stortingsforhandlinger på nettet. I forbindelse med semesterstart ved UiO har studenter og ansatte fått en presentasjon av kildematerialet som befinner seg i stortingsarkivet.

Arbeidstrening og praksis i Stortinget

Samarbeidet med Fontenehuset om tiltaksplasser i Oslo har fortsatt i 2015. Fontenehuset er et klubbhus for mennesker med psykiatriske sykdomshistorier, og har som formål å hjelpe medlemmer tilbake i arbeid eller studier. Også i 2015 har flere vært tilknyttet grafisk seksjon og kafeteriaseksjonen.

Det har vært benyttet praksisplasser for tre stipendiater/studenter i utredningsseksjonen og forvaltningsavdelingen.

Lærling

Stortingets administrasjon er godkjent lærebedrift innen IKT-servicefaget og faget som institusjonskokk. Administrasjonen har i 2015 tilrettelagt for 3 lærlinger.

Utenom jobben

KultuS

KultuS, Stortingets kunst- og kulturförening, hadde 200 betalende medlemmer ved utgangen av 2015. KultuS gjennomførte en rekke arrangementer og besøk i 2015, herunder omvisninger på:

Kunstnernes Hus «Krigens skygge. Politisk kunst i Norge 1914–2014», Jødisk Museum, Stortingets komitehus/Museet for Samtidskunst «Tidens geografi» av Fiona Tan og «Grafisk univers» av Anna Eva Bergman, Kunstverket Galleri «Undring» av H.M. Dronning Sonja, Kunstnernes Hus «Høstutstillingen».

Sommeravslutningen var omvisning på Munchmuseet utstillingen «VanGogh+Munch» og bespisning på Asylet etterpå. Lutefiskaftenen ble avholdt i kjellerstuen med komiker og skuespiller Vigdis Galtung som gjest. KultuS avsluttet året med julemesse i tunnelgalleriet.

Det ble i tillegg formidlet en rekke operabilletter.

Stortingets Idrettslag

Stortinget Idrettslag hadde i overkant av 200 medlemmer i 2015. Etter svært høy aktivitet i jubileumsåret 2014 var det noe lavere aktivitet i 2015. Stortingets skidag ble arrangert på Finnerud i Sørkedalen torsdag 12. februar. Skirenn, quiz og afterski stod på årets program. Det var stor deltakelse blant de ansatte, og noen stortingsrepresentanter deltok også.

Stortinget Idrettslag arrangerte Nordisk Parlamentsmesterskap på Knyken i Orkdal, sammen med Orkdal Idrettslag i 2015. I tillegg til deltakere fra parlamentene i Norge, Finland og Sverige, deltok et lag fra Nordisk råd, med representanter fra Danmark og Færøyene. Det ble konkurrert både i individuelt renn og i sprintstafett.

Idrettslaget arrangerte også sykkelturn på Rallarvegen i august med 6 deltakere. Sykkelturen gikk fra Finse til Flåm.

Idrettslaget arrangerte skikurs i samarbeid med Skiforeningen. Kurset ble gjennomført i Holmenkollen og hadde 34 påmeldte. Høsten 2015 gjennomførte vi et grunnleggende kurs i folkeswing og tango/gådans med Hans Fosshagen som instruktør. Kurset hadde 25 påmeldte og gikk over 6 kvelder.

Stortinget Idrettslag deltok i Holmenkollstafetten med et blandet lag.

For øvrig er det mange seksjoner og partigrupper som har egne fotball- og innebandytreninger i gymsalen.

Bilde over: Deltagere på sykkeltur på Rallarvegen: Bodil Alvestad, Rita Otterstad, Dag Sjur Reite, Solveig Gundersen, Anita Olset og Solveig Oldervik Andersen. Foto: Stortinget.

4 STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

4.1 Kort tilstandsrapportering om styring og kontroll.

Administrasjonen bygger sin virksomhetsstyring på prinsippet om mål- og resultatstyring. Rammer i direktørens årlige disponeringsskriv gir føringer for hvilke mål, resultater og krav som skal oppnås. Budsjett disponeringsfullmakt delegeres fra direktøren til avdelingssjefer i virksomheten gjennom årlige disponeringsskriv. Dette gir rammer for videre delegering av fullmakter nedover i organisasjonen. Det finnes en oversikt over gjeldende fullmakter, og denne oppdateres ved endringer.

Den ordinære virksomhetsstyringen tilrettelegges slik at styring og oppfølging i henhold til strategien, økonomireglement og hovedinstruks er sikret. Det utarbeides årlige planer som synliggjør administrasjonens prioriteringer og oppfyllelse av resultater. Aktiviteter i virksomhetsplanen skal sikre at delmål i strategien blir oppnådd. Virksomhetsrapportering skjer tertialvis med fokus på oppnåelse av målene i strategien, som er operasjonalisert i oppgaver i virksomhetsplanen. Administrasjonen rapporterer status på alle oppgavene, utvalgte områder innenfor HR, innkjøpsvirksomheten og økonomiske prognoser. Rapporteringen skal sikre relevant og pålitelig informasjon om måloppnåelse, ressursbruk og regnskap.

Stortingets administrasjon utarbeider en årsrapport som gir en framstilling av administrasjonens virksomhet for året som har gått. Rapporten tar utgangspunkt i strategi, planverk og budsjett, og omtaler aktiviteter og prosjekter som er gjennomført i løpet av året.

Administrasjonen følger opp saker fra Riksrevisjonen, både løpende gjennom året og etter årsrevisjonen.

4.1.1 Intern styring og kontroll

Stortingets administrasjon har kontinuerlig oppmerksomheten rettet mot å videreutvikle og forbedre sin interne styring og kontroll.

Administrasjonen følger Reglement og Bestemmelser om økonomistyring i staten med noen tilpasninger. Dette omtales som Stortingets økonomiregelverk (ØR). Hovedinstruks for virksomhetsstyring, inkludert forvaltning og kontroll, i Stortingets administrasjon ble iverksatt 1. januar 2014. Det ble arbeidet med revisjon av hovedinstruksen i 2015. I tillegg ble det utarbeidet en ny policy for fullmakter.

Arbeidet og oppmerksomheten om bedre kvalitet i regnskapet ble videreført i 2015 og fortsetter i 2016. Flere tiltak er gjennomført eller startet opp, og ventes å bidra til ytterligere bedring i kvaliteten over tid.

Det er gjennomført systematiske kontroller av bruken av konto og bruken av økonomimodellen som gjelder for Stortingets administrasjon. I forbindelse med innføringen av nettoføringsordningen, som nevnt i kapittel 3.5.9, ble det iverksatt tiltak for kontroll av at fratrekk av merverdiavgift ble gjort korrekt etter den nye ordningen. Det ble også gitt målrettet opplæring knyttet til nettoføringsordningen.

Av andre tiltak for å fremme kvaliteten i regnskapet kan det nevnes at det har vært jobbet med videreutvikling av opplæringstilbudet som tilbys avdelingene innenfor fagområdet. Et annet tiltak som det har vært jobbet med, er å utvikle gode støtteverktøy i veiledere, retningslinjer, rutiner, sjekklister o.a. Dette arbeidet vil videreføres inn i 2016.

Det har i 2015 vært satt søkelys på å redusere andelen av for sent betalte fakturaer. Det har vært gjennomført kurs der fakturaprosessen har vært redegjort for, og den enkelte avdelingen har fulgt opp med ulike tiltak for å bedre forholdet. Utviklingen mot slutten av 2015 viste en veldig positiv utvikling på dette området, og vi vil fortsette å følge utviklingen i 2016.

Stortingets administrasjon har som mål å utvikle og etablere et system for internkontroll. Som et ledd i dette arbeidet har administrasjonen gjennomført prosesskartlegging av noen utvalgte områder. Det er også satt i gang et arbeid med å integrere risikostyring i virksomhetsstyringen. Det ble foretatt en risikovurdering av

virksomhetens måloppnåelse i februar 2015, og det ble tilrettelagt for oppfølging av risikoer og risikoreducerende tiltak i Styringsportalen. Det er i 2015 arbeidet med å planlegge videre implementering av internkontroll. I 2016 er deler av internkontrollarbeidet planlagt innarbeidet i Styringsportalen med bl.a. rutineoversikter, egenvurderingsskjemaer, malforslag og årshjul.

4.1.2 Sikkerhet og beredskap

Sikkerhetsarbeidet på Stortinget utføres gjennom flere funksjoner og i tett samarbeid med administrasjonens seksjoner og avdelinger. Arbeidet er forankret i virksomhetsplaner og i risikorapport fra 2012.

Etter risikovurdering i 2012 ble det definert sårbarheter med forslag til tiltak, og det jobbes systematisk med å gjennomføre disse på flere nivåer i organisasjonen. Dette gjelder både synlige og usynlige tiltak. I løpet av året er et synlig tiltak ombygging og sikring av Løvebakken og garasje.

Sikkerhetsseksjonens ansvarsområde gjelder personell- og adgangskontroll, herunder også resepsjonstjenester. I tillegg omfatter tjenesten klareringsmyndighet, kortkontor og biltjeneste. Gjennom året har det vært gjennomført flere scenariotester, brannøvelser og mindre øvelser i samarbeid med Oslo politidistrikt. Ny beredskapskoordinator ble fast ansatt i januar 2015.

Beredskapsarbeidet er i utvikling, og planverket ble revidert høsten 2015. Stortingets beredskapsarbeid ble i april/mai revidert av Riksrevisjonen med påfølgende rapport.

Gjennom året har det vært foretatt en revisjon av adgangsreglementet, som er innført fra 1. januar 2016. Det har vært fokusert på kompetanseheving og nytt av året er et vaktlederkurs. Kurset holdes i regi av Politihøgskolen etter et samarbeid mellom Stortinget, DSS og Norges Bank for felles læring og erfaringsdeling.

4.1.3 IKT-sikkerhet

Det jobbes kontinuerlig med IT-sikkerheten, hovedfokus i 2015 var knyttet til økt grad av mobilitet. Stortinget valgte å delta i Nasjonal sikkerhetsmåned i 2015. Tilbakemeldingene fra brukerne tyder på at slik opplæring er nyttig, og derfor fortsetter e-læringskurset fram til sommeren 2016.

4.2 Øvrige forhold knyttet til styring og kontroll

Inventarregisteret

I henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten skal alle driftsmidler som enkeltvis har en anskaffelsesverdi over kr 30 000 registreres. Virksomheten skal i tillegg vurdere behovet for å registrere også andre eiendeler og fastsette rutiner for registreringen.

Stortinget benytter et eget inventarregistersystem for formålet. Det er utarbeidet en rutine for registrering i inventarregisteret. Formålet med denne rutinen er å sikre enhetlig registrering av inventaret. Rutinen beskriver hvem som har ansvar for hvilket inventar, hvordan inventaret skal registreres i systemet, og hvordan systemet skal vedlikeholdes. Det ble foretatt mindre endringer i rutinen i 2015 med hensyn til registrering av lett omsettelige eiendeler. Det ble også foretatt en anskaffelse av en utlånsmodul som vil bli implementert i 2016.

5. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

5.1 Samfunnsoppdraget

Samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon er i hovedsak knyttet til de fire hovedmålene i virksomhetens strategi for perioden 2014 – 2018. Ved å realisere hovedmål og delmål i strategien skal Stortingets administrasjon legge best mulig til rette for det parlamentariske arbeidet.

Hovedmål: Et vitalt parlamentarisk arbeid

Stortingets administrasjon skal legge til rette for et vitalt og effektivt parlamentarisk arbeid, slik at representantene best mulig kan ivareta sine verv. Det parlamentariske saksbehandlingssystemet blir derfor fornyet. Nye digitale løsninger tas i bruk for å formidle informasjon på en effektiv måte. Utfordringen for Stortingets administrasjon er å møte forventninger om og tilgang på digital teknologi på effektiv og god måte, tilpasset representantenes behov.

Stortinget har i senere år selv tatt initiativ til en rekke åpne arrangementer og utstillinger, som bidrar til å forsterke Stortinget som en politisk arena. Dette er en villet utvikling som stiller krav til kunnskap, ressurser og gjennomføringsevne i Stortingets administrasjon.

Hovedmål: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

Formidling av kunnskap om folkestyret og dets utvikling er en viktig del av samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon. Kunnskap om folkestyret er viktig med tanke på politisk tillit og politisk deltagelse. Stortingets administrasjon har derfor styrket formidlingsarbeidet, spesielt overfor barn og unge. Det utvikles stadig nye tilbud til gjester og besøkende. I 2016 vil formidlingen av stortingsbygningens 150-årsjubileum være det prioriterte prosjektet. Det er generelt meget stor interesse for Stortingets formidlingstiltak og besøkstilbud.

Hovedmål: Smart representantservice

Etableringen av Stortingstorget i 2014 og utvikling av nye digitale løsninger har gitt stortingsrepresentantene bedre og mer effektive tjenester. Både forventninger hos de folkevalgte og digitaliseringen vil stille Stortingets administrasjon overfor nye utfordringer på dette området. Stortingstorget vil derfor bli videreutviklet i 2016. Samtidig tas nye digitale løsninger i bruk.

Hovedmål: Profesjonell drift og utvikling av bygningene

Nye sikkerhetstrusler gjør at Stortinget som et tradisjonelt åpent parlament utfordres. Det legges vekt på å balansere hensynet til sikkerhet og åpenhet på en måte som opprettholder den åpenhet og tilgjengelighet som kjennetegner folkestyret i Norge.

Stortinget er i ferd med å gjennomføre en helhetlig og omfattende sikringsplan for Stortinget. Samtidig er det igangsatt en omfattende rehabilitering av Prinsens gate 26, herunder bygging av nytt post- og varemottak. Tiltakene vil gjøre at Stortinget er best mulig rustet sikkerhetsmessig. Ombyggingen av Prinsens gate 26 vil gi nye funksjonelle arealer for både stortingsrepresentanter og ansatte.

5.3 Mål- og resultatoppnåelse

Strategi for Stortingets administrasjon i perioden 2014–2018 skal være førende for hvordan administrasjonen skal arbeide, og hva som skal prioriteres i årene fremover.

Gjennom de årlige virksomhetsplanene skal Stortingets administrasjon konkretisere de oppgavene som må gjennomføres for å nå målene i strategien. Strategien skal brukes når nye tiltak vurderes, oppgaver eller ansvar ønskes endret, eller det må gjøres prioriteringer.

God virksomhetsstyring er viktig for god planlegging og styring av de mange prosjektene som til enhver tid pågår i Stortinget. Ny kommunikasjonsstrategi, HR-strategi, IT-strategi og hensiktsmessig organisering av tjenestene, gjør Stortingets administrasjon rustet til å møte framtidige utfordringer.

Endringene i organisering skal bidra til at administrasjonen når de strategiske målene. Hovedgrepene i endringen er at det er opprettet to nye avdelinger – kommunikasjonsavdelingen og IT-avdelingen. Dette har også medført endringer i oppgavene til de andre avdelingene i administrasjonen. Noen avdelinger har derfor fått nytt navn.

Den teknologiske utviklingen krever ikke bare en effektiv organisasjonsstruktur. Administrasjonen må også være forberedt til å utnytte framtidens muligheter og møte nye krav fra representanter og ansatte i Stortinget når det gjelder digitale og mobile løsninger samt automatisering av tjenester.

Stortingets administrasjon satte i gang store rehabiliterings- og byggeprosjekter i 2014, som fortsatte i 2015. Det er viktig at administrasjonen lykkes med en god gjennomføring av prosjektene for å sikre gode og trygge rammer for det parlamentariske arbeidet.

6. ÅRSREGNSKAP

6.1 Ledelseskommentar

Årsregnskapet til Stortingets administrasjon er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet. Årsregnskapet gir et dekkende bilde av administrasjonens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet og gir et godt uttrykk for ressursforbruket.

Det er mindreforbruk på to poster i 2015. For post 01 Driftsutgifter og for post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Innenfor driftsutgiftene har Stortingets administrasjon avgitt fullmakter til andre virksomheter tilsvarende kr 71 mill. i 2015 og mottatt belastningsfullmakt på kr 1,4 mill.

Stortingets administrasjon har gjennomført investeringer for kr 343 mill. i 2015 hvor en stor andel av disse er knyttet til rehabilitering av P26 og bygging av nytt post og varemottak. Økningen er på kr 134,6 mill. fra 2014

Trender og utvikling i sentrale utgifts- og inntektsarter

Nøkkeltall (i mill.) kr	2013	2014	2015
Inntekter	9,8	130,6	13,3
Lønn og sosiale utgifter	462,7	495,2	510,7
Andre driftsutgifter	259,2	288,6	279,2
Investeringer	182,5	209,1	343,7

Tabell 23: Nøkkeltall fra regnskapet 2013–2015. Nettoføringsordning ble innført i Stortingets administrasjon fra 2015. Dette gjør at tallene fra 2014 og 2013 ikke er direkte sammenlignbare med tallene i 2015.

Inntektene er normalt stabile på om lag kr 10–13 mill. i salg fra kafeteria og leieinntekter hvert år for Stortingets administrasjon. Lønn og sosiale utgifter inkluderer lønn til ansatte og godtgjørelse til representanter samt andre personalutgifter. Lønn og godtgjørelse følger lønnsveksten i staten for øvrig.

I 2015 økte utgiftene til investeringer fordi utgifter til store ombyggingsprosjekter for Prinsens gate 26 hadde virkning for hele året. Dette arbeidet vil fortsette fram til 2018. Andre driftsutgifter er relativt stabile og øker med prisvekst eller varierer med endringer i reisevirksomhet og arrangementsvirksomhet.

Riksrevisjonen reviderer regnskapet til Stortingets administrasjon og avgir revisjonsberetning til Stortingets presidentskap. Revisjonsberetningen er tilgjengelig etter at den er behandlet i presidentskapet i juni 2016.

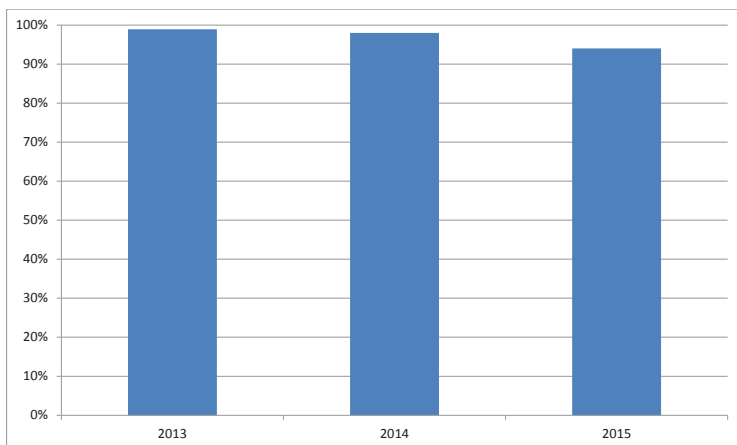
Direktøren i Stortingets administrasjon godkjenner årsrapporten, og rapporten behandles som en orienteringssak i Stortingets presidentskap.

Nøkkeltall

Det redegjøres for ressursbruken i Stortingets administrasjon ved hjelp av utvalgte regnskapstall og nøkkeltall fra årsregnskapet. Grunnlaget for nøkkeltallene finnes i kapittel 6.3 og 6.4 i årsrapporten.

Utnyttelsesgrad

Med utnyttelsesgrad menes den prosentandel som brukes av tildelt budsjett i statsbudsjettet. Utnyttelsesgraden har vært høy fra og med 2013, det vil si at aktivitetsnivået er tilpasset budsjettet. I 2015 var utnyttelsesgraden noe lavere enn tidligere år bl.a. på grunn av utsettelse av prosjekter fra 2015 til 2016.

Figur 15: Utnyttelsesgrad 2013–2015.

Lønnsandel

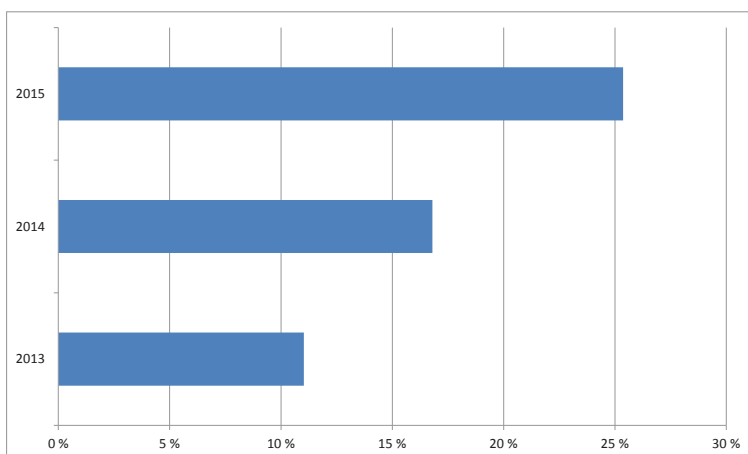
Andel lønn til ansatte og godtgjørelser til representantene i forhold til totale driftsutgifter har vært stabil rundt 60 prosent de siste tre årene.

Lønnsandel	2 013	2 014	2015
Total driftsutgifter	784 600	851 615	848 958
Lønn, godtgjørelse og sosiale utgifter	462 700	495 200	510 700
andel i %	59 %	58 %	60 %

Tabell 24: Andel lønn til ansatte og godtgjørelser til representantene i forhold til totale driftsutgifter.

Investeringsandel

I 2014–2017 foretar Stortinget større rehabiliteringer i Prinsens gate, Akersgata og stortingsbygningen. Veksten i investeringsutgifter fra 2013 til 2015 er derfor knyttet til oppstart og økende investeringstakt i denne perioden.

Figur 16: Investeringsandelen viser investeringsutgifter i prosent av totale utgifter (drift og investering).

Direktør

6.2 Prinsippnote

Årsregnskap for Stortingets administrasjon er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, og nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Stortingets administrasjon står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen. Stortingets administrasjon har gjort noen tilpasninger i kontoplanen i 2015, slik at den samsvarer bedre med standard kontoplan i staten.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Stortingets administrasjon er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.8.1. Administrasjonen tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Fra 01. januar 2015 ble nettoføringsordningen innført i staten, jf. rundskriv 116, og denne ordningen gjelder også for Stortingets administrasjon. Nettoføringsordningen gjør at merverdiavgiften på en del bilag føres på et felleskapittel hos Finansdepartementet, mens regnskapsførte tall på Stortingets administrasjon sitt kapittel vises netto.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Stortingets administrasjon har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser som administrasjonen står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva Stortingets administrasjon har fått stilt til disposisjon for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste andre virksomheters kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra Stortingets administrasjon. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av de virksomhetene som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall Stortingets administrasjon har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

6.3 Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter

Se samlet bruk av avgitte belastningsfullmakter i note B.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
0041	Drift	01	Driftsutgifter	A,B	903 137 000	779 025 817	124 111 183
0041	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B	414 931 000	353 656 528	61 274 472
0041	Tilskudd til partigruppene	70	Tilskudd	A	172 100 000	172 071 164	28 836
0041	Tilskudd til Nobelinstituttet	72	Tilskudd	A	1 500 000	1 500 000	0
0041	Kontingent delegasjoner	73	Tilskudd	A	14 300 000	14 303 153	-3 153
0041	Reisetilskudd til skoler	74	Tilskudd	A	3 500 000	3 498 669	1 331
0045	Nasjonal institusjon for menneskerettigheter	01	Driftsutgifter			1 337 245	
0100	Reiseutgifter, tjenestereiser UD	01	Driftsutgifter			1 391 635	
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter			44 018 064	
Sum utgiftsført					1 509 468 000	1 370 802 276	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3041	Inntekter	01	Driftsinntekter		7 600 000	8 707 741	1 107 741
3041	Leieinntekter	03	Ymse		400 000	896 985	496 985
3041	Salg av leiligheter	40	Ymse		3 500 000	3 662 762	162 762
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			1 529 233	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			63 411 409	
Sum inntektsført					11 500 000	78 208 130	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						1 292 594 145	
Kapitalkontoer							
60088501	Norges Bank KK / innbetalinger					16 395 656	
60088502	Norges Bank KK/ utbetalinger					-1 309 653 606	
700040	Endring i mellomværende med statskassen					663 804	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2015	2014	Endring
6260	Aksjer				0	0	0
700040	Mellomværende med statskassen				-20 784 464	-21 448 269	663 804
* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.							

Tabell 25: Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2015.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
004101	17 937 000	885 200 000	903 137 000
004145	1 931 000	413 000 000	414 931 000
004170		172 100 000	172 100 000
004172		1 500 000	1 500 000
004173		14 300 000	14 300 000
004174		3 500 000	3 500 000

Tabell 26 Note A. Forklaring for samlet tildeling.

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år							
Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
004101		124 111 183	-69 932 458	54 178 725	54 178 725	[5% av årets tildeling i note A]	44 260 000
004145	"kan overføres"	61 274 472		61 274 472	61 274 472	[Sum årets og fjorårets tildeling]	61 274 472

Tabell 27: Note B. Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år. *) Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres".

I 2015 har Stortingets administrasjon gitt belastningsfullmakter til SPK. I tillegg har Stortingets administrasjon hatt belastningsfullmakt på UD sitt kapittel (kroner 1.400.000) og kapittelet til Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter(kroner 1.651.917).

Det er søkt om overføringer på kr 58 mill. under post 45 Større utstyrsanskaffelser/vedlikehold. Behovet for overføringer er knyttet til store ombyggingsprosjekter som har forskyvning i betalingstidspunkter.

6.4 Oppstilling av artskontorapportering m/noter

Nettoføringsordning ble innført i Stortingets administrasjon fra 2015. Dette gjør at tallene fra 2014 ikke er direkte sammenlignbare med tallene i 2015.

Oppstilling av artskontorapporteringen, 31.12.2015	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	308 608	1 644 176
Salgs- og leieinnbetalinger	1	8 214 051	7 640 510
Andre innbetalinger	1	4 744 830	121 314 657
Sum innbetalinger fra drift		13 267 488	130 599 343
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	510 736 378	495 149 384
Andre utbetalinger til drift	3	279 158 906	288 646 131
Sum utbetalinger til drift		789 895 284	783 795 515
Oppstilling av artskontorapporteringen, 31.12.2015	Note	2015	2014
Netto rapporterte driftsutgifter		776 627 796	653 196 172
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	343 692 236	209 151 529
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	1 458 566	254 056
Sum investerings- og finansutgifter		345 150 802	209 405 585
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		345 150 802	209 405 585
Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	6	1 529 233	449 687
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten		1 529 233	449 687
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	191 738 125	183 755 694
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		191 738 125	183 755 694
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		0	0
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		63 411 409	61 784 276
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		44 018 064	0
Sum rapporterte utgifter på felleskapitler		-19 393 345	-61 784 276
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		1 292 594 145	984 123 489

Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		2 039 986	1 032 417
Kasse		45 000	45 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-21 185 031	-21 882 044
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		-1 684 419	-643 642
Sum mellomværende med statskassen	8	-20 784 464	-21 448 269

Tabell 28: Oppstilling av artskontorapportering for 2015

Nettoføringsordning ble innført i Stortingets administrasjon fra 2015. Dette gjør at tallene fra 2014 ikke er direkte sammenlignbare med tallene i 2015.

Note 1 Innbetalinger fra drift		
	31.12.2015	31.12.2014
Innbetalinger fra gebyrer		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd		0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd og overføringer fra delegasjon	308 608	1 644 176
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	308 608	1 644 176
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekter høy sats	620 740	663 097
Salgsinntekter, avgiftsfri	6 696 326	5 714 163
Leieinntekter Eiendom	853 785	1 262 250
Hytteinntekter	43 200	1 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	8 214 051	7 640 510
Andre innbetalinger		
Salg av pendlerboliger	3 662 762	120 133 483
Salg Eurest	1 082 068	1 181 175
Sum andre innbetalinger	4 744 830	121 314 657
Sum innbetalinger fra drift	13 267 488	130 599 343

Tabell 29: Note 1 Innbetalinger fra drift.

Note 2 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	439 495 959	428 335 262
Arbeidsgiveravgift	63 411 409	61 784 276
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner(-)	-60 330	-28 522
Andre ytelser	7 889 340	5 058 368
Sum utbetalinger til lønn	510 736 378	495 149 384
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.		
Antall årsverk**:	471	460

Tabell 30: Note 2 Utbetalinger til lønn. **) Årsverk ved utgangen av 2014 er korrigert fra årsrapport 2014.

Note 3 Andre utbetalinger til drift				
			31.12.2015	31.12.2014
Husleie			31 987 527	22 702 698
Vedlikehold egne bygg og anlegg			14 367 865	17 059 285
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler			0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler			21 959 848	29 709 289
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.			5 250 100	2 551 329
Mindre utstysanskaffelser			8 515 549	9 463 596
Leie av maskiner, inventar og lignende			13 637 551	15 084 739
Kjøp av fremmede tjenester			66 402 072	55 092 504
Reiser og diett			53 237 481	56 731 782
Øvrige driftsutgifter			63 800 913	80 250 910
Sum andre utbetalinger til drift			279 158 906	288 646 131

Tabell 31: Note 3 Utbetalinger til drift.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter		
	31.12.2015	31.12.2014
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
	31.12.2015	31.12.2014
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	1 458 566	254 056
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	1 458 566	254 056

Tabell 32: Note 4 Finansinntekter og finansutgifter.

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer		
	31.12.2015	31.12.2014
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	1 940 875	20 895 207
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	307 954 726	153 606 037
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	537 355	62 789
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	33 259 280	34 587 496
Sum utbetalt til investeringer	343 692 236	209 151 529
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetalt til kjøp av aksjer	0	0

Tabell 33: Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
	31.12.2015	31.12.2014
Tilfeldige inntekter, ymse	1 529 233	449 687
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	1 529 233	449 687

Tabell 34: Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
	31.12.2015	31.12.2014
Reisestøtte minitinget og 2050 - kommuner	2 182 387	1 227 641
Reisestøtte minitinget og 2050 - fylkeskommuner	1 316 282	1 056 638
Andre tilskudd	188 239 456	181 471 415
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	191 738 125	183 755 694

Tabell 35: Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen			
	31.12.2015	31.12.2015	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0		
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	568 612	0	568 612
Andre fordringer	2 046 879	2 039 986	6 893
Bankinnskudd, kontanter og lignende	45 000	45 000	0
Sum	2 660 491	2 084 986	575 505
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-21 091 432	0	-21 091 432
Skyldig skattetrekk	-21 185 031	-21 185 031	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-1 680 517	-1 684 419	3 902
Sum	-43 956 980	-22 869 450	-21 087 530
Sum	-41 296 489	-20 784 464	-20 512 025
* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B			

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler							
	Erverves- dato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Balanseført verdi 31.12.2015							0

Tabell 36: Note 8 Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen. Note 8 Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler. * Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Trykk og layout: Stortingets grafiske seksjon

